

MONITORING EU europoslance Hynka Fajmona

LISTOPAD 2011

ONDŘEJ KRUTÍLEK, PETRA KUCHYŇKOVÁ, IVETA FRÍZLOVÁ

CENTRUM PRO STUDIUM DEMOKRACIE A KULTURY

BRNO, LISTOPAD 2011

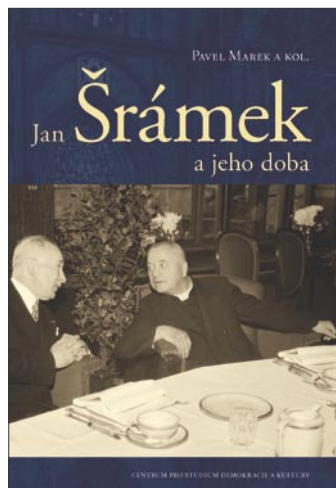
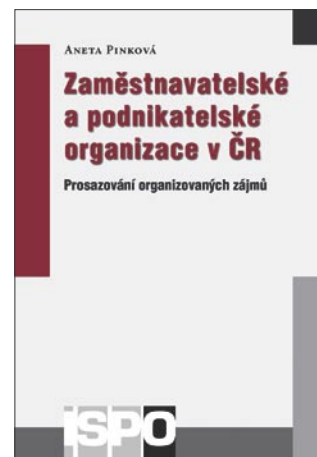
ANETA PINKOVÁ

Zaměstnavatelské a podnikatelské organizace v ČR

Prosazování organizovaných zájmů

Patří-li zájmové skupiny spolu s politickými stranami mezi klíčové kolektivní aktéry demokratických politických systémů, pak organizace zastupující podnikatele a zaměstnavatele zase představují jeden z nevlivnějších typů zájmových skupin. Tato kniha analyzuje strategie, kterými podnikatelské a zaměstnavatelské organizace v České republice prosazují své zájmy vůči politické a byrokratické elitě. Zaměřuje se nejen na samotné metody prosazování zájmů, ale také na faktory, které ovlivňují jejich volbu, a na rozdíly mezi zaměstnavatelskými organizacemi a dalšími skupinami, které zastupují podnikatele.

Brož., 204 str., 229 Kč

PAVEL MAREK A KOL.

Jan Šrámek a jeho doba

Monografie je sondou do životního díla jedné z pozoruhodných postav moderních českých dějin, katolického duchovního a křesťansko-sociálně orientovaného politika, který v roli zakladatelské osobnosti výrazně poznamenal dějiny českého politického katolicismu a vtiskl mu osobité rysy. Jednotlivé kapitoly knihy evokují významné okamžiky a fáze jeho života, sledují inspirace aktivit, hodnotí kroky na cestě do čela moravských křesťanských sociálů a po 1. světové válce do vedení Československé strany lidové. Šrámek však nezůstal pouze stranickým funkcionářem, ale za první československé republiky patřil k nejužší elitě politiků jako ministr mnoha koaličních vlád, v letech Švehlovy nemoci zastupující premiér a nakonec v období okupace republiky německými národnímí socialisty předseda londýnských emigračních vlád a v letech 1945–1948 místopředseda vlády. Šrámekovo životní úsilí je zarámováno do širších souvislostí doby a jednotlivé části knihy je propojují se snahami spolupracovníků, soupeřů i protivníků. Práce jako celek v mnoha ohledech přispívá k hlubšímu poznání a pochopení českých a slovenských dějin konce 19. a první poloviny 20. století.

Vázané, formát B5, 784 str., 598 Kč

RÉMI BRAGUE

O Bohu u křesťanů

a o jednom nebo dvou dalších

V předmluvě ke své knize *O Bohu u křesťanů a o jednom nebo dvou dalších* Rémi Brague říká, že nepojednává „o křesťanském Bohu“, protože vychází z předpokladu, že Bůh je předmětem náboženství, ne jedním z jeho vyznavačů. Bůh sám o sobě je jeden a stejný. Různá náboženství si však o něm dělají různé obrazy a tato kniha se snaží ukázat, jaký obraz si o něm vytvářejí křesťané. V určitých aspektech Rémi Brague nabízí také srovnání křesťanského pojetí s židovským a muslimským. Autor nechce příliš teoretizovat – naopak věcným, srozumitelným a odlehčeným jazykem uvádí na pravou míru zažitá omyly a nově popisuje staré věci: například že Bůh je jeden, ale ne tím nejjednodušším způsobem, že je otec, ale není mužského rodu. Je to teologicky objevná kniha – ne však o Bohu samém, ale o tom, jak jej vidí křesťané.

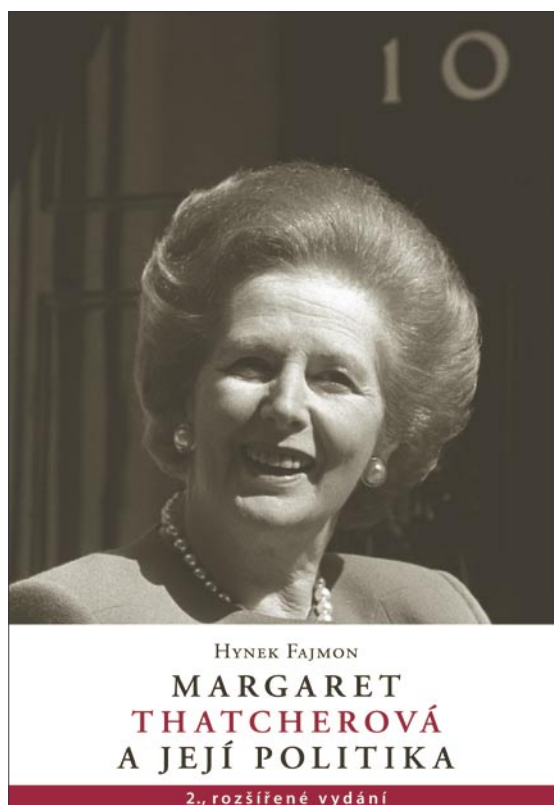
Vázané, 172 str., 229 Kč

Objednávky na adrese:

CDK, Venhudova 17, 614 00 Brno, tel./fax: 545 213 862, e-mail: cdk@cdk.cz, www.cdk.cz

DOPORUČENÁ PUBLIKACE CDK

HYNEK FAJMON

Margaret Thatcherová a její politika

2., rozšířené vydání

Margaret Thatcherová je fascinující a inspirativní osobností moderní světové politiky. „Konzervativní revoluce“, kterou zahájila v osmdesátých letech, změnila tvář Velké Británie a později i východní Evropy. Kniha poslance Evropského parlamentu Hynka Fajmona Margaret Thatcherová a její politika vychází při příležitosti osmdesátých pátých narozenin bývalé premiérky. V úspěšné „politické biografii“ se autorovi (jenž původně vystudoval historii) podařilo skvěle skloubit důkladnou práci historika s rozhledem a zkušenostmi aktivního politika hájícího pravicové hodnoty. Druhé vydání knihy, jež poprvé vyšla v roce 1999, autor podstatně rozšířil a doplnil o kapitolu věnovanou působení a rozsáhlé spisovatelské činnosti Margaret Thatcherové po roce 1990, kdy odešla z aktivní politiky. Podstatně jsou rozšířeny i závěrečná chronologická příloha a slovníček nejvýznamnějších představitelů „thatcherismu“. K českému čtenáři se tak dostává první kompletní biografie političky, jejíž odkaz je stále živý a inspirativní.

Vázané, 392 str. + 16 str. fotopřílohy, 398 Kč

Objednávky na adrese:

CDK, Venhudova 17, 614 00 Brno, tel./fax: 545 213 862, e-mail: cdk@cdk.cz, www.cdk.cz

Navštivte internetové stránky
www.fajmon.eu

HYNEK FAJMON

POSLANEC EVROPSKÉHO PARLAMENTU ZA ODS

PROFILY AUTORŮ

Ondřej Krutílek

Analytik legislativy Evropské unie a šéfredaktor Revue Politika (www.revuepolitika.cz). Absolvent politologie, mezinárodních vztahů a evropských studií na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Autor řady odborných i publicistických textů, příležitostný přispěvatel časopisů Reflex, Týden a Finmag.

Petra Kuchyňková

Analytička legislativy Evropské unie a asistentka na Katedře mezinárodních vztahů a evropských studií Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Absolventka politologie, mezinárodních vztahů a evropských studií na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Zabývá se aktuálním děním v Evropské unii, společnou zemědělskou politikou a východní dimenzí vnější politiky Evropské unie. K oblastem jejího odborného zájmu náleží též otázky současné ruské zahraniční politiky a vztahů Rusko – EU.

Iveta Frízlová

Analytička legislativy Evropské unie a koordinátorka projektů Centra pro studium demokracie a kultury. Absolventka anglistiky a evropských studií na Filozofické fakultě, resp. Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity.

OBSAH

STALO SE...	6	Vnitřní trh	22
PŘEHLED DĚNÍ LISTOPAD 2011	8	Komise hodlá znovu regulovat ratingové agentury	22
Doprava	8	EP přijal kompromis ve věci regulace krátkého prodeje a swapů úvěrového selhání	23
EP zmírnil svá očekávání v otázce revize prvního železničního balíku	8	EP: Veřejné služby a související státní podporu musíme ošetřit jinak, než požaduje Komise	24
Energetika	9	JURI souhlasí s propojením obchodních rejstříků v celé EU a zahájením jednání s Radou	25
Rada přijala závěry týkající se posílení vnější energetické politiky EU	9	EP může vyjednávat s Radou o výjimce z účetních uzávěrek mikropodniků	26
Hospodářská a měnová unie	10	Komise mění pravidla auditu	27
V eurozóně to (stále) vře	10	Zemědělství	27
Komise chce přísný dohled nad národními rozpočty i eurobondy	12	Ministři zemědělství si vyměňovali názory na reformu SZP	27
Institucionální záležitosti	15	VE ZKRATCE...	30
Dohodovací výbor dospěl ke konsensu ohledně rozpočtu na rok 2012	15	PŘEHLED KLÍČOVÝCH HLASOVÁNÍ PLÉNA EP	38
Regionální politika	17	KALENDÁŘ NA PROSINEC 2011	41
Evropský účetní dvůr kritizuje ČR za účetní chyby	17	SEZNAM ZKRATEK	42
REGI se zabývá reformou regionální politiky	17	SLOVNÍČEK	44
Spotřebitelé	19	SCHÉMATA ROZHODOVACÍCH PROCEDUR	48
Komise představila návrhy na zavedení alternativního řešení spotřebitelských sporů	19		
Vnější vztahy	19		
EP v usnesení doporučil delegaci EU postup pro jednání na klimatické konferenci v Durbanu	19		
Summit EU-USA: priorita transatlantických vztahů s otazníkem	21		

STALO SE...

Nejen eurozóna, ale celá EU zažívá v posledních měsících horké chvíle. Debatuje se, jak zachránit euro, jak EU více integrovat, jak nenechat padnout velké země typu Itálie, zda nezavést (příznanou) dvourychlostní integraci ap. Finanční trhy nervózně přeshlapují a země si půjčují za vyšší a vyšší úroky. Rozpadu eurozóny se děsí jak Západ, tak Východ. I ČR, která je závislá hlavně na exportu a německém trhu (více v příspěvku **V eurozóně to (stále) vše**).

Výroční zpráva Evropského účetního dvora za rok 2010 z 10. 11. 2011 se vyjádřila kriticky k nakládání s prostředky z rozpočtu EU. Chybné ukazatele pocházejí ze 3 zemí: Španělska, Itálie a ČR (více v příspěvku **Evropský účetní dvůr kritizuje ČR za účetní chyby**).

Komise 15. 11. 2011 uveřejnila dlouho očekávané návrhy na další regulaci působení ratingových agentur v EU (více v příspěvku **Komise hodlá znovu regulovat ratingové agentury**).

Plénium EP 15. 11. 2011 přijalo kompromis stran regulace krátkého prodeje a swapů úvěrového selhání (více v příspěvku **EP přijal kompromis ve věci regulace krátkého prodeje a swapů úvěrového selhání**).

Plénium EP 15. 11. 2011 schválilo zprávu Petera Simona týkající balíku 4 návrhů na úpravu státní podpory službám obecného hospodářského zájmu (tj. veřejným službám; více v příspěvku **EP: Veřejné služby a související státní podporu musíme ošetřit jinak, než požaduje Komise**).

Výbor REGI se začal zabývat legislativním balíkem týkajícím se budoucnosti kohezní politiky. Výbor a plénium EP také řešily (15. 11. 2011, resp. 1. 12. 2011) možnost Řecka a krizí postižených zemí efektivněji využívat finance ze strukturálních fondů (více v příspěvku **REGI se zabývá reformou regionální politiky**).

Plénium EP 16. 11. 2011 přijalo zprávu Debory Serracchiani týkající se liberalizace v oblasti že-

lezniční dopravy (více v příspěvku **EP zmírnil svá očekávání v otázce revize prvního železničního balíku**).

Zástupci Rady a EP dospěli 18. 11. 2011 v rámci jednání dohodovacího výboru ke konsensu stran rozpočtu na rok 2012. Konsensus má podobu omezeného nárůstu plateb oproti roku 2011 o necelá 2%, což odpovídá variantě, kterou prosazovala Rada. Nebude se tak opakovat situace z konce roku 2010, kdy jednání dohodovacího výboru zkrachovala. Konsensus posléze formálně schválila Rada (30. 11. 2011) i EP (1. 12. 2011; více v příspěvku **Dohodovací výbor dospěl ke konsensu ohledně rozpočtu na rok 2012**).

Výbor JURI 22. 10. 2011 přijal zprávu Kurta Lechnera týkající se propojení národních obchodních rejstříků, čímž umožnil zahájení jednání o návrhu mezi EP a Radou (více v příspěvku **JURI souhlasí s propojením obchodních rejstříků v celé EU a zahájením jednání s Radou**).

Výbor JURI 22. 11. 2011 umožnil svému předsedovi Klausu Lehnemu, aby ve druhém čtení formálně dojednal kompromis s Radou o výjimce pro mikropodniky týkající se předkládání ročních účetních uzávěrek (více v příspěvku **EP může vyjednat s Radou o výjimce z účetních uzávěrek mikropodníků**).

Komise 23. 11. 2011 uveřejnila další balík návrhů zaměřených na řešení „3 vzájemně propojených výzev“, jímž čelí zejm. eurozóna nacházející se v dluhové krizi (více v příspěvku **Komise chce přísný dohled nad národními rozpočty i eurobondy**).

Rada 24. 11. 2011 přijala závěry, které se týkají vnější energetické politiky EU. Cílem by mělo být posílení koordinace v této oblasti, která se dotýká také spolupráce EU s třetími zeměmi, ať již jde o dodavatele energetických zdrojů, jiné spotřebitele či tranzitní země (více v příspěvku **Rada přijala závěry týkající se posílení vnější energetické politiky EU**).

Komise 29. 11. 2011 uveřejnila návrhy na zavedení alternativního řešení spotřebitelských sporů (více v příspěvku **Komise představila návrhy na zavedení alternativního řešení spotřebitelských sporů**).

29. 11. 2011 se ve Washingtonu uskutečnil summit EU-USA. Podle předpokladů jednáním dominovala ekonomická témata. Ačkoli summit doprovázela nízká očekávání, určité výsledky přece jen přinesl, a to i v oblasti ekonomické spolupráce. Obě stra-

ny se např. dohodly na tom, že ustanoví pracovní skupinu pro stimulaci vytváření pracovních míst a hospodářského růstu. Ta by měla stimulovat také debaty o projektu nové dohody o bezcelní zóně volného obchodu, který byl připravován již v minulosti (více v příspěvku **Summit EU-USA: priorita transatlantických vztahů s otazníkem**).

Komise 30. 11. 2011 uveřejnila očekávané návrhy cílící na zásadní změny v oblasti auditu (více v příspěvku **Komise mění pravidla auditu**).

PŘEHLED DĚNÍ LISTOPAD 2011

DOPRAVA

EP zmírnil svá očekávání v otázce revize prvního železničního balíku

Sdělení Komise týkající se rozvoje jednotného evropského železničního prostoru ([KOM\(2010\)474](#))
Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru ([KOM\(2010\)475](#))

Plénum EP 16. 11. 2011 [přijalo](#) poměrem 526:80:36 [zprávu](#) Debory Serracchiani týkající se liberalizace v oblasti (osobní) železniční dopravy.

Kontext

Komise návrh směrnice „o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru“ a sdělení, jež předdesílá další legislativní aktivity v sektoru, zveřejnila v září 2010. O změnách prvního železničního balíku ([směrnice č. 2001/12](#), [č. 2001/13](#) a [č. 2001/14](#)) se na úrovni EU neformálně hovořilo již 2 roky, ovšem legislativním procesem ještě procházel [tzv. třetí železniční balík](#) a nebylo považováno za vhodné přicházet s dalšími legislativními úpravami v této oblasti paralelně (více v příspěvku „Komise předložila revizi tzv. prvního železničního balíku“, [Monitoring září 2010](#)). Rada se k návrhu vyjádřila poprvé v prosinci 2010. Její původně zcela odmítavé stanovisko (více v příspěvku „Rada rozporuje revizi tzv. prvního železničního balíku“, [Monitoring prosinec 2010](#)) se změnilo až pod vlivem negociací v průběhu maďarského předsednictví (více v příspěvku „Rada podpořila revizi tzv. prvního železničního balíku“, [Monitoring červen 2011](#)). Stanovisko Rady se ale od pozice EP stále výrazně odlišuje (viz níže).

Obsah a sporné body

Cílem revize má být konsolidace a zpřesnění dosavadní legislativy (9 směrnic, 1 rozhodnutí a 2 akty o přistoupení), aby efektivněji garantovala nediskriminační přístup nových provozovatelů (primárně, ale ne výlučně nákladní a mezinárodní osobní) přepravy jak na železnici samotnou, tak ke všem jejím doprovodným službám nezbytným pro realizaci konkrétního podnika-

telského záměru. Toto základní směřování EP podpořil.

Měl by ale být posílen dohled „skutečně nezávislých“ regulátorů, potenciálně by měl (v delším časovém horizontu) vzniknout regulátor unijní (do 2 let od vzniku nové normy by Komise měla předložit legislativní návrh).

Na druhou stranu v EP nezískal podporu tzv. unbundling, tedy striktní majetkové oddělení železniční infrastruktury od provozovatelů služeb. Komise byla ovšem (poměrem 491:142) požádána, aby do konce roku 2012 předložila příslušný legislativní návrh, a umožnila tak otevřít vnitrostátní osobní železniční dopravu konkurenci.

Tento (pomalejší) postup ocenily již dříve jak členské státy, které unbundling nepodporují (např. Německo a Belgie), tak organizace CER reprezentující železniční společnosti. Naopak proti se (i když z jiných důvodů) postavily odbory sdružené v organizaci ETF.

EP nicméně podporuje přístup, aby např. budovy podél železnice nevyužívané k původnímu účelu bylo možno bez dalšího pronajmout novým společností – EP navrhuje lhůtu 1 rok, Komise 2 roky a Rada 3 roky (Rada navíc daný „transfer“ podmiňuje tím, aby nový provozovatel služeb předtím podal formální žádost). Podle EP by také měly vzniknout 7leté národní strategie rozvoje a financování železniční infrastruktury mezi státem a správci dopravních cest. Rada přitom nehodlá překročit horizont 3 let (Komise navrhovala 5 let) a odmítá jakékoli finanční závazky nad rámec ročních státních rozpočtů členských států.

Další vývoj

Rada by měla své první čtení završit začátkem roku 2012.

S ohledem na výše uvedené sporné body se očekává v obou institucích i čtení druhé a patrně i dohodovací řízení.

ENERGETIKA

Rada přijala závěry týkající se posílení vnější energetické politiky EU

[Council conclusions](#) on strengthening the external dimension of the EU energy policy, 3127th Transport, Telecommunications and Energy Council meeting (Energy items), Brussels, 24 November 2011

Rada 24. 11. 2011 přijala [závěry](#), které se týkají vnější energetické politiky EU a posílení této dimenze. Cílem by mělo být posílení koordinace v této oblasti, která se dotýká také spolupráce EU s třetími zeměmi, ať již jde o dodavatele energetických zdrojů, jiné spotřebitele či tranzitní země.

Kontext

V únoru 2011 se odehrálo mimořádné [zasedání](#) Evropské rady, které mělo být původně věnováno dvěma tématům, energetice a inovacím. Přestože pod vlivem událostí dominovala nakonec tomuto summitu poněkud jiná témata (krize eurozóny a dění v severní Africe), summit vygeneroval některé cíle, které později dopracovala Rada (více v příspěvku „Původní cíle Evropské rady? Energetika a inovace“, [Monitoring únor 2011](#)). V září 2011 potom Komise vydala [sdělení](#) týkající se dodávek energie a vnější dimenze energetické politiky EU (více v příspěvku „Komise vydala sdělení týkající se dodávek energie a vnější dimenze energetické politiky EU“, [Monitoring září 2011](#)).

Sdělení vyzývalo k lepšímu prosazování zájmů EU v energetické oblasti navenek, kde podle něj dochází k zostřujícímu se soupeření o zdroje. V souladu se strategií [Energie 2020](#) by mělo dojít k posílení vnějšího rozměru energetické politiky EU, čehož má být dosaženo zlepšením průhlednosti v oblasti dohod členských států se třetími zeměmi o energetických dodávkách. Sdělení proto zdůrazňovalo potřebu lepší koordinace při jednání s partnerskými zeměmi, při zaujímání stanovisek v mezinárodních organizacích i vůči třetím zemím a při rozvíjení komplexních energetických partnerství.

Text vyjmenovával více než 40 konkrétních opatření pro zlepšení koordinace a formulaci jasnější energetické pozice EU navenek, netýkají se ale pouze energetických dodávek, ale také otázek, jako je podpora OZE v zemích mimo EU či jaderná bezpečnost. Zdůrazňována je především potřeba výměny informací, které se týkají mezinárodních dohod se třetími zeměmi, a to už před jejich uzavřením. Sdělení se dotýkalo také jaderné energie. Zde chce EU především podporovat přijetí právně závazných

norem v oblasti jaderné bezpečnosti na mezinárodní úrovni, především při jednáních na úrovni MAAE.

Obsah

Závěry Rady z listopadu 2011 jsou postaveny právě na zářijovém sdělení Komise. Podle závěrů Rady by vnější energetická politika EU měla přispívat k zajišťování bezpečné, zabezpečené a udržitelné energie.

Ministři odpovědní za oblast energetiky přitom brali v úvahu jak vymezení kompetencí EU, tak i finanční mantinely, které stanovují návrhy na podobu příští finanční perspektivy 2014–2020, jež Komise zveřejnila v červnu 2011 (více v příspěvku „Komise zveřejnila konkrétní návrh podoby finanční perspektivy 2014–2020, [Monitoring červen 2011](#)). Finanční perspektiva pamatuje také na projekty v oblasti energetické infrastruktury, ambice EU se ovšem budou muset pohybovat ve finančních stropích, které budou pro tuto oblast stanoveny.

Ze závěrů dále vyplývá, že vnější energetická politika EU by měla být v souladu s politikou „nízkouhlíkového“ (low carbon) hospodářství pro období do roku 2050. Je tedy jasné, že z víze nízkouhlíkové ekonomiky se do roku 2050 stává nový dlouhodobý cíl, který bude ovlivňovat nejen budoucnost energetiky.

Závěry kladou důraz nejen na vnější dimenzi energetiky, ale také na další pokroky v oblasti integrace a propojení vnitřního trhu s energií. Co je významné a co může do budoucna ovlivňovat i energetickou politiku zemí sousedících s EU, je důraz na klíčovou roli spolupráce a sblížování se sousedními zeměmi v oblasti regulace.

EU má ambice rozšiřovat platnost regulativní legislativy v oblasti vnitřního trhu s energiemi i za své hranice, do sousedních zemí, jak se to děje již dnes prostřednictvím takových iniciativ či struktur, jako byla Iniciativa z Baku či [Energetické společenství](#), ke kterému v posledních 2 letech ze států ležících ve východním sousedství EU přistoupilo Moldavsko či Ukrajina (Arménii náleží v této struktuře pozorovatelský status).

Závěry Rady stanovují tyto konkrétní priority:

1. Má být posílena koordinace v oblasti externí dimenze energetické politiky EU

Téma vnější energetické politiky EU a nejnovější vývoj v této oblasti má být diskutováno pravidelně během formálních i neformálních jednání Rady v příslušné tematické oblasti. Za účelem koherence energetické politiky s jinými oblastmi se do těchto jednání mohou zapojovat i zástupci jiných formací Rady, především vysoká představitelka pro oblast SZBP a Evropská služba pro vnější činnost.

Koordinovaný postup se má týkat jednání s třetími zeměmi, ale také na půdě organizací, jako jsou IEA, IAEA, Energetické společnosti, G-8, G-20 atd.

2. Posílení spolupráce EU se třetími zeměmi, a to i v oblasti budování vnitřního trhu s energiemi

Zde chce EU klást důraz právě na Energetické společnosti, jeho rozšiřování o další země v sousedství EU (včetně například Turecka), ale také na úpravu smluvních mechanismů.

Do roku 2016 by mělo dojít k rozšíření [Smlouvy o Energetickém společenství](#). Posílit chce EU také principy [Smlouvy o Energetické chartě](#), která představuje dlouhodobě jeden ze sporných bodů v dialogu EU-Rusko (Rusko smlouvu neratifikovalo a v roce 2009 dokonce deklarovalo, že odstupuje od tacitního dodržování principů smlouvy).

Dalším nástrojem k posílení spolupráce s třetími zeměmi má být přirozeně budování nové infrastruktury.

Zmiňován je jižní koridor pro dopravu zejména zemního plynu a projekty v oblasti Středomoří.

Tato priorita je zaměřena také na mezinárodní spolupráci v oblasti jaderné bezpečnosti (s využitím multilaterálních fór, jako je IAEA) či bezpečnosti podmořské těžby ropy a plynu.

3. Posílení partnerství v energetické oblasti

V oblasti partnerských dohod je zdůrazňován význam Ruska jako strategického partnera a využití dokumentu [Partnerství pro modernizaci](#) podepsaného v roce 2009 k realizaci společných projektů např. v oblasti výzkumu, inovací či technologií přátelských k životnímu prostředí. Ochrana klimatu je zdůrazňována také v rámci výzvy ke společnému postupu EU a jejích členských států vůči takovým zemím, jako jsou Čína, Indie, Brazílie či JAR či k trilaterálním iniciativám za účasti USA a Japonska.

4. Podpora rozvíjejících se ekonomik

Tato priorita se týká mj. Afriky a cílů v oblasti energetiky, které byly v dialogu EU-Afrika stanoveny do roku 2020.

Další vývoj

Rada ve svých závěrech vyzvala Komisi, aby nejdříve v roce 2013 předložila zprávu, která bude dokládat provádění stanovených priorit.

HOSPODÁŘSKÁ A MĚNOVÁ UNIE

V eurozóně to (stále) vše

[Euro Plus Pact](#): Report identifies tax issues for discussion

[Press release](#) 3129th Council meeting Economic and Financial Affairs, Brussels, 30 November 2011

Nejen eurozóna, ale celá EU zažívá v posledních měsících horké chvíle. Debatuje se, jak zachránit euro, jak EU více integrovat, jak nenechat padnout velké země typu Itálie, zda nezavést (přiznanou) dvourychlostní integraci ap. Finanční trhy nervózně přešlapují a země si půjčují za vyšší a vyšší úroky. Rozpadu eurozóny se děsí jak Západ, tak Východ. I ČR, která je závislá hlavně na exportu a německém trhu.

Kontext

Schvalování navýšení pravomocí nástroje EFSF jednotlivými státy eurozóny, představení definitivního plánu řešení krize, návrhu na řízený bankrot Řecka odepsáním 50% jeho dluhu u soukromých investorů, rekapitalizaci bank a návrhu otevřít a revidovat Lisabonskou smlouvu se rozsáhle věnoval již příspěvek z října 2011 (více v příspěvku „V eurozóně to vše“, [Monitoring říjen 2011](#)). Bouřivá jednání o osudu eura pokračovala i v listopadu 2011.

Obsah a sporné body

Řecko, Portugalsko, Itálie, Španělsko

Situace je nejen v Řecku značně napjatá. Francie a Německo ve svém prohlášení 12. 11. 2011 zdůraznily, že Řecko by mělo implementovat slibovaná úsporná opatření. Během listopadu do Řecka také zavítali zástupci tzv. trojky, tedy Komise, ECB a MMF, aby zhodnotili situaci a doporučili uvolnění 8 mld. € z prvního balíku pomoci (z května 2010). Záměr Řecka implementovat výše zmíněná opatření a slibovanou částku získat potvrdil bývalý premiér Papandreu dopisem, který odeslal před zasedáním Rady ministrů financí 30. 11. 2011.

Odhaduje se, že v roce 2012 bude dluh Řecka představovat 198% HDP.

Portugalsko přijalo 11. 12. 2011 návrh rozpočtu na rok 2012 v tak úsporné podobě, kterou ani Brusel a MMF nepožadovali. Návrh ruší 13. a 14. platy pro státní zaměstnance a důchodce s platem nad 1 000 € a zavádí o 30 minut delší pracovní den pro soukromý sektor. Díky parlamentní většině, kterou vláda disponuje, byl rozpočet schválen v prvním čtení. Itálie a Španělsko bojují s úroky. V polovině měsíce Itálie zaplatí za desetileté dluhopisy úrok ve výši 7,01 %, Španělsko 6,29 %. Podle mnohých musí obě země co nejdříve obnovit důvěru trhů ve své

ekonomiky. Na Itálii apelovaly také Spojené státy. Podle nich je pro zemi nejdůležitější, aby provedla strukturální reformy a nastartovala růst.

Změna smluv

Změny smluv (primárního práva) by měly být „omezené a krizové“, což by v praxi mělo znamenat hlavně navýšení pravomocí Evropského soudního dvora (ESD).

Největším zastáncem tohoto kroku je Německo. Angela Merkelová plánuje navrhnout změny smluv na summitu 8.–9. 12. 2011 tak, aby ESD získal větší pravomoci v otázkách kontroly rozpočtů jednotlivých členů eurozóny, pokud bude mít za to, že nadměrně utrácí. Tento postup by nemělo být možné přehlasovat národními parlamenty. V rámci Paktu stability a růstu by mělo dojít k zavedení „automatických sankcí“.

Francouzský prezidentský kandidát Francois Hollande prohlásil, že tento návrh nepodpoří. To jej staví do opozice k německému řešení krize. Hollande, kandidát socialistů, v průzkumech veřejného mínění mezi kandidáty na prezidenta Francie vede a v případě svého zvolení v květnu 2012 chce v této otázce přesvědčit Německo, aby respektovalo požadavky Francie. Navrhuje navýšit mechanismus EFSF, zavést eurodluhopisy (eurobonds; viz níže) a daň z finančních transakcí či podpořit ECB, aby aktivněji nakupovala národní dluhopisy.

Britský premiér David Cameron nepovažuje za nutné smlouvy měnit. Pokud ale vyjádří podporu částečným změnám, bude to výměnou za zlepšení podmínek Velké Británie, a to zejména ve věci posílení britského opt-outu z pracovního práva EU (ve hře je dlouhodobě např. otázka maximální týdenní pracovní doby). Cameron se potýká se skupinou ve své Konzervativní straně požadující referendum o setrvání Velké Británie v EU, a proto se chce referendu kvůli změnám smluv vyvarovat. Angela Merkelová jej na jednání 18. 11. 2011 ujistila, že změny by se týkaly primárně členů eurozóny, ale schválit by je musely všechny země Unie.

Změny smluv označil za důležitou k zachování stability eurozóny také předseda Komise José Barroso. Měly by vést k potvrzení toho, že euro je nevratitelné a že všechny státy eurozóny a celá EU zůstávají v obraně společné měny jednotné.

Poslanci napříč frakcemi EP jednali o možnostech změn smluv 30. 11. 2011 a vyjádřili potřebu být do procesu plně zapojeni. Poslanci sice prohlásili, že změna smluv povede k „rozptýlení pozornosti“, ale na druhou stranu se na tento zásah připravují. Debatuje se také o ustavení konventu. Ten je svoláván vždy za účasti EP, národních parlamentů, Komise a Rady, pokud dochází změnou smluv k přenosu pravomocí na EU.

Předseda EP Jerzy Buzek zdůraznil, že voličům je změny smluv potřeba řádně vysvětlit a omezit ji pouze na posílení ekonomické stability.

Irsko se ale obává, že by případné referendum, které by muselo vyhlásit, bylo neúspěšné.

Pokud by změna smluv nebyla možná na úrovni EU-27, Německo bude s největší pravděpodobností prosazovat mezivládní smlouvy mezi jednotlivými členy eurozóny.

EFSF

Poslanci EP zaútočili na záchranný nástroj EFSF a jeho nedostatečnost při členění současné dluhové krizi. Reagovali tak na narůstající úrokové sazby, za které si půjčuje Francie, jež jsou o 2 procentní body vyšší než pro Německo. To investory znepokojuje a odrazuje od půjčování si právě z EFSF, jehož je Francie jedním z největších garantů. EFSF zaregistroval nárůst sazeb i přesto, že na konci října 2011 členské státy přislíbily navýšit záruky fondu na 1 trilion € (více v příspěvku „V eurozóně to vře“, [Monitoring říjen 2011](#)). Eurozóna je pomocí svého záchranného fondu EFSF připravena garantovat dluhopisy členských zemí do 20–30 % jejich výše. To mělo nalákat soukromé investory a bohaté fondy hlavně z Asie. Prozatím platí, že chudší státy sanuje ECB, která kupuje jejich dluhopisy, za které již zaplatila 187 mld. €. V současnosti se finalizují technické detaily nově upraveného nástroje EFSF, aby mohl začít fungovat již od začátku roku 2012.

Hlubší integrace (a řešení navrhovaná Německem)

Francouzský prezident Nicolas Sarkozy mnohé překvapil svým [výrokem](#) o dvourychlostní Evropě. Pronesl to před studenty 8. 11. 2011 ve Štrasburku. Uvedl, že silná měna nemůže existovat bez ekonomické konvergence a integrace. EU rozdělil na 17 států majících euro, které by tvořily jakousi volnou konfederaci, a zbylých 10 zemí, které euro nepoužívají.

Podle mnohých komentátorů jsou slova prezidenta zářezující proto, že chce vytvořit jakousi protekcionistickou eurozónu, která se od zbylé EU odtrhává. V komentáři z kraje listopadu 2011 pak také prohlásil, že v eurozóně není dostatek integrace, ale ve zbylé EU jí je až příliš. Pozorovatele to vede k úvahám, že Sarkozy by rád vytvořil „menší EU“ pro vybrané členy se silným vlivem protekcionistické Francie a Německa – a vedle by existovala „EU“ druhá.

Předseda Komise José Barroso 9. 11. 2011 [uvedl](#), že všechny země EU by v budoucnu měly přijmout euro, jelikož je „srdcem EU“. Podle Barrosa by země, které euro přijmout nechtějí, neměly brzdit rozvoj těch, které je chtějí. Rozdělená EU ale nebude fungovat.

Barroso 23. 11. 2011 také zveřejnil další balík na zavedení ekonomické vlády (viz níže), který reaguje na současnou krizi posílením integrace eurozóny. Balík by měl EU poskytnout mj. pravomoci při tvorbě národních rozpočtů.

Německo je klíčovým hráčem v zápase o budoucnost eurozóny a společné měny. Podle mnohých je tím, kdo rozhoduje o výsledku. Angela Merkelová nicméně na konci listopadu 2011 uvedla, že překonání krize eura potrvá několik let a nelze očekávat žádná unáhlená a okamžitě účinná opatření. Německo a Francie se také rozhodly, že nebudou poskytovat žádná vyjádření ohledně kroků ECB, aby nevyvolali dojem, že ECB jedná pod politickým tlakem.

Německá CDU nicméně přijala 14. 11. 2011 nezávaznou zprávu, ve které navrhuje za německou stranu několik řešení:

1. Omezenou úpravu smluv s cílem zpřísnit ekonomickou vládu. Tento krok potvrdila CDU 15. 11. 2011.
2. Dobrovolné opuštění eurozóny pro státy, které nemohou nebo nejsou schopny plnit kritéria stability. (V současné době není nijak definováno, jak eurozónu opustit. Možný je pouze odchod z EU jako takové.)
3. Přímou volbu předsedy Komise voliči EU, jehož reprezentativní role EU by se doplňovala s předsedou Evropské rady.
4. Politickou unii s demokratickým bikamerálním politickým systémem, kde je EP volen přímo a reprezentuje lid a Rada ministrů reprezentuje členské státy. Obě komory by měly právo iniciovat legislativu. Křesla by byla rozdělena podle lidnatosti jednotlivých zemí. (Německo je nejlidnatější zemí.)
5. Nesouhlas se zavedením eurobondů. Podle Merkelové by to bylo v rozporu s německou ústavou.

Pakt Euro plus

Členské státy eurozóny, které se podílejí na Paktu euro plus, schválily na svém [zasedání](#) 30. 11. 2011 zprávu, kterou vypracovalo polské předsednictví a která se týká zejm. koordinace daňových politik zemí EU. Dokument představí na summitu Evropské rady 9. 12. 2011.

Pakt euro plus byl vytvořen v březnu 2011 23 členskými státy EU (k paktu se nepřipojila Velká Británie, ČR, Švédsko a Maďarsko) a má posílit větší konkurenceschopnost, hospodářský růst a prohloubit soudržnost. Pakt je otevřen všem členům EU (více v příspěvku „EU přijala tzv. Pakt euro plus“, [Monitoring březen 2011](#)).

Pakt v sobě zahrnuje oblast koordinace daňových politik a strukturovaný dialog mezi členskými stá-

ty. Přijátá zpráva vznikla na popud Evropské rady z června 2011.

Zpráva identifikovala tyto oblasti k diskuzi:

1. vyhnutí se špatným postupům (bad practices);
2. boj proti daňovým únikům;
3. výměna nejlepších zkušeností;
4. mezinárodní koordinace.

Zpráva počítá s vytvořením jakéhosi kodexu zdanění pro třetí země, a to hlavně pro některé daňové režimy Švýcarska. Vznikl by také seznam třetích zemí, které nerespektují princip „dobrého zdanění“. Několik států také trvá na tom, aby se dosáhlo kompromisu nad rozšířením oblastí, ve kterých se uplatňuje směrnice o dani z úspor (mělo by jít mj. o Švýcarsko, Andorra, San Marino, Monako a Lichtenštejnsko). Otevření této debaty nicméně zablokovaly Lucembursko a Rakousko.

Další vývoj

Ve dnech 8.–9. 12. 2011 se uskuteční summit Evropské rady. Především na něm se bude opět jednat o způsobu, jakým řešit (dluhovou) krizi EU a eurozóny.

Komise chce přísný dohled nad národními rozpočty i eurobondy

Communication from the Commission. Annual Growth Survey 2012 ([COM\(2011\)815](#))

Green paper on the feasibility of introducing Stability Bonds ([COM\(2011\)818](#))

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the strengthening of economic and budgetary surveillance of Member States experiencing or threatened with serious difficulties with respect to their financial stability in the euro area ([COM\(2011\)819](#))

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on common provisions for monitoring and assessing draft budgetary plans and ensuring the correction of excessive deficit of the Member States in the euro area ([COM\(2011\)821](#))

Komise 23. 11. 2011 [uveřejnila](#) další balík návrhů zaměřených na řešení „3 vzájemně propojených výzev“, jimž čelí zejm. eurozóna: (1) rozdílný a celkově nevýrazný růst a výkonnost v oblasti zaměstnanosti; (2) nedostatečně koordinované a disciplinované rozpočtové politiky a (3) nestabilní trhy se státními dluhopisy, které trpí nedostatkem likvidity.

Obsah

Balík obsahuje 4 prvky: (1) roční analýzu růstu na rok 2012 (Annual Growth Survey; AGS; priority pro rok 2012); (2) 2 nařízení na zpřís-

nění hospodářského a rozpočtového dohledu v eurozóně a (3) zelenou knihu o stabilizačních dluhopisech.

Pokud jde o priority na rok 2012 (doplněné [čtyřmi přílohami](#)), členské státy by se měly zaměřit na 5 otázek: (1) provádění diferencované fiskální konsolidace, která bude brát ohledy na růst; (2) obnovení běžného úvěrování ekonomiky; (3) podporu růstu a konkurenceschopnosti; (4) boj proti nezaměstnanosti a sociálním důsledkům krize a (5) modernizaci veřejné správy.

Komise vidí deficit zejm. v tom, že členské státy se soustředí na krátkodobá opatření (záchrana eura, rozpočtové škrty) a zpravidla opomíjejí ta dlouhodobější (zaměstnanost, daňové reformy ap.). Komise také členským státům [doporučuje](#), jak navýšit chybějící příjmy. Měly by krom jiného zvážit daňové prázdny a jiné daňové úlevy, pokud je uplatňují, a rozšířit daňové základy – namísto „svévolného“ (arbitrarilny) zvyšování sazeb. Podle Komise by se

rovněž mělo zdanění přesouvat od přímého zdanění příjmů fyzických a právnických osob k nepřímému zdanění spotřeby (DPH, spotřební daně), majetku a/nebo znečištění životního prostředí (tzv. ekologické daně) a odkázala na své dosavadní i očekávané legislativní iniciativy na tomto poli (více v příspěvku „Komise navrhuje zavést CCCTB“, [Monitoring března 2011](#), v příspěvku „Komise předložila návrh na revizi směrnice o zdanění energetických produktů“, [Monitoring duben 2011](#), v příspěvku „Komise předložila návrh na zavedení daně z finančních transakcí“, [Monitoring září 2011](#)).

Roční analýza růstu by měla být podkladem pro druhý tzv. evropský semestr (více v příspěvku „Komise zahájila evropský semestr výroční zprávou o růstu“, [Monitoring leden 2011](#)), ale i pro jednání Evropské rady 9. 12. 2011 a 1.–2. 3. 2012.

Oba návrhy nařízení, založené na čl. 136 Smlouvy o fungování EU, stavějí na tzv. šestibalíku, tj. textech, jež mají od prosince 2011 nově zpřísnit Pakt

Jaké eurobondy? Varianty navržené Komisí v zelené knize o stabilizačních dluhopisech

	Varianta 1	Varianta 2	Varianta 3
Hlavní charakteristiky			
Míra náhrady národních dluhopisů unijními	Plná	Částečná	Částečná
Struktura záruk	Společné a individuální	Společné a individuální	Posílená individuální (Several with enhancements)
Nejdůležitější dopady			
z hlediska nákladů 1. na eurobondy 2. členských států	1. Průměrný (medium) pozitivní efekt díky ohromné likviditě kompenzované ovšem velkým morálním hazardem 2. Velký přínos, zejm. pro země s horším ratingem	1. Průměrný (medium) pozitivní efekt díky průměrné (medium) likviditě a omezenému morálnímu hazardu 2. Menší přínos pro země s horším ratingem, a tedy přetrvávající tržní tlak na ně	1. Průměrný (medium) pozitivní efekt, nižší likvidita, zodpovědnější (sounder) politika díky zpřísnění disciplíny 2. Žádný dopad a větší tržní tlak na země s horším ratingem
z hlediska morálního hazardu (bez předchozího zpřísnění rozpočtové disciplíny)	Vysoké	Střední, ale velký tlak trhu na zpřísnění rozpočtové disciplíny	Nízké, velký tlak trhu na zpřísnění rozpočtové disciplíny
z hlediska finanční integrace v EU	Vysoké	Střední	Střední
z hlediska atraktivity EU na globálních finančních trzích	Vysoké	Střední	Střední
z hlediska stability finančních trhů	Vysoké	Vysoké, ale „výzvy“ (challenges) v případě neudržitelných (unsustainable) úrovní emisí národních dluhopisů	Nízké, ale i tato varianta může současně krizi pomoci, bude-li implementována rychle
Právní dopady	Pravděpodobná změna smluv	Pravděpodobná změna smluv	Změny smluv netřeba, postačí změny sekundárního práva
Časový horizont nezbytný k implementaci	Dlouhodobý	Střednědobý až dlouhodobý	Krátkodobý

Zdroj: European Commission Green Paper on the feasibility of introducing Stability Bonds ([MEMO/11/820](#)), upraveno

stability a růstu a výrazně kvalitativně pozměnit dosavadní měnovou integraci v EU (více v příspěvku „EP a Rada dosáhly kompromisu stran rozpočtových pravidel v eurozóně“, [Monitoring září 2011](#)).

Komise navrhuje posílit koordinaci a dohled nad rozpočtovými procesy všech členských států eurozóny, zvláště těch (1) s nadměrnými schodky, (2) s vážným rizikem finanční nestability a/nebo (3) těch, které se účastní programu finanční pomoci (např. Řecko, Irsko, Portugalsko). Země eurozóny by měly mj. obligatorně (do 15. 10.) předkládat podrobné návrhy svých rozpočtů Komisi, která by mohla požadovat, aby tyto návrhy byly přepracovány ještě před schválením národními parlamenty (do dubna by měly země eurozóny předkládat své 3leté rozpočtové výhledy, v ideálním případě by měla být povolena výše deficitů/míra zadlužení zakotvena v ústavách členských států eurozóny; více [zde](#)).

Návrhy rozpočtů by podle Komise měly být založeny na odhadech vývoje ekonomiky od nezávislých subjektů. Celý tento proces – včetně případných jednostranných inspekcí Komise a/nebo ECB přímo v členských státech čerpajících finanční pomoc – by měl probíhat veřejně a za hlasování kvalifikovanou většinou (tvořenou členy eurozóny). Nařízení by mělo definovat také přísnější požadavky na podávání zpráv (co 6 měsíců) zeměmi eurozóny, které se účastní postupu při nadměrném schodku.

Zelená kniha o stabilizačních dluhopisech předkládá 3 možnosti zavedení společných emisí unijních dluhopisů (tzv. eurobondů či „stabilizačních dluhopisů“) včetně analýz jejich finančních a právních dopadů a přesného časového harmonogramu (z hlediska objemu a likvidity eurobondů se Komise inspirovala „celoamerickými“ dluhopisy v USA). To vše za předpokladu zpřísnění rozpočtové disciplíny v eurozóně.

Nejambicióznějším řešením by bylo celkové nahrazení dluhopisů členských států eurobondy. Zjednodušeně řečeno, zadlužené státy eurozóny se zhoršeným ratingem by se mohly „skrýt“ před vysokými poplatky za obsluhu svého dluhu tím, že by jim příznivější podmínky poskytovaly země méně zadlužené. Ty by se za ně de facto zaručily a dobrovolně přijaly vlastní zhoršenou pozici vůči potenciálním věřitelům (v případě Německa by údajně mohlo dojít ke zvýšení výnosu z „čistých“ eurobondů oproti výnosu ze samostatných německých dluhopisů o 0,5–2 procentní body, přičemž za kritický výnos, kdy se o státu, který dluhopisy vydává, hovoří jako o bankrotujícím, se obecně považuje 7%). Druhou možností by byly eurobondy pouze coby doplněk národních dluhopisů. V obou případech by byly eurobondy garantovány i eurozónou jako

celkem, což by znamenalo trojí: (1) relativně vysoké riziko morálního hazardu, (2) nutnost revize platné Lisabonské smlouvy, ale také (3) vyšší míru integrace dnešní eurozóny (bez ohledu na to, že by se de facto integroval především dluh, považuje Komise právě tuto skutečnost za klíčovou a pozitivní). Třetí varianta by zásahy do primárního práva EU nepožadovala, nezajišťovala by ale takové záruky jako řešení předchozí. Fakticky by šlo nejvýše o záruky obdobné dnešním zárukám poskytnutým EFSF.

Sporné body

Předložené návrhy jsou kontroverzní z mnoha důvodů. Tzv. eurobondy dlouhodobě nepodporuje zejm. Německo, protože podle něj nejsou řešením dluhové krize eurozóny, pouze jejím odsunutím na jinou (vyšší) úroveň (nehledě na fakt, že pokud by měly být efektivním nástrojem, musely by být zavedeny v řádu týdnů, což nelze, a muselo by být jednoznačně konstatováno, že ECB bude v celém „systému“ vystupovat jako „poslední věřitel“ /lender of last resort/; stále je také relevantní námitka, že eurobondy by v eurozóně/EU zvýšily riziko morálního hazardu). Německo v jeho názoru v poslední době podporuje např. Finsko či Itálie (resp. její nový předseda vlády a bývalý komisař Mario Monti, který dosud eurobondy otevřeně podporoval). Německo by snad bylo ochotno k zavedení společných dluhopisů, ale nikoliv ve formátu celé eurozóny, nebo dokonce EU, ale pouze v rámci skupiny „elitních“ zemí-členů eurozóny s nejvyšším ratingem. Nakolik jde ale ze strany Německa o taktický ústupek a nakolik o skutečný záměr není vzhledem k tomu, že se tato informace objevila koncem listopadu 2011 zatím jen v médiích, zcela jasné.

Obecně platí, že předložené návrhy mají potenciál vytvořit „ekonomickou vládu“ EU a výrazně oslabit rozhodovací procesy o klíčových normách (státních rozpočtech) v jednotlivých členských státech EU, byť národní parlamenty by měly mít při jejich schvalování i nadále „konečné slovo“.

V EP návrhy podporují zejm. lidovci a socialisté, naopak konzervativci [jsou](#) striktně proti. I v EP se ale (napříč frakcemi) [objevují](#) pochybnosti o legitimitě EU kontrolovat členské státy (mj. vydáváním eurobondů).

Další vývoj

Oba výše zmíněné legislativní návrhy by měly podléhat spolurozhodování Rady a EP.

K zelené knize o stabilizačních dluhopisech byla zahájena [veřejná konzultace](#), která by měla být otevřena do 8. 1. 2012.

V únoru 2012 by měla Komise dát najevo, kterou z navrhovaných variant podpoří legislativním návrhem.

INSTITUCIONÁLNÍ ZÁLEŽITOSTI

Dohodovací výbor dospěl ke konsensu ohledně rozpočtu na rok 2012

Press Release: 3126th Council meeting Economic and Financial Affairs (Budget) and Conciliation Committee, Brussels, 18 November 2011 ([17016/11](#))
[Legislativní usnesení](#) Evropského parlamentu ze dne 1. prosince 2011 o společném návrhu schváleném dohodovacím výborem v rámci rozpočtového procesu pro rok 2012

Zástupci Rady a EP dospěli 18. 11. 2011 v rámci jednání dohodovacího výboru ke konsensu, stran rozpočtu na rok 2012. Konsensus má podobu omezeného nárůstu plateb oproti roku 2011 o necelá 2%, což odpovídá variantě, kterou prosazovala Rada.

Nebude se tak opakovat situace z konce roku 2010, kdy jednání dohodovacího výboru zkrachovala.

Kontext

[Návrh rozpočtu](#) pro rok 2012 Komise zveřejnila v dubnu 2011. Návrh počítal s výdaji v platbách ve výši 132,7 mld. € (cca 1,01% HND EU) a s výdaji v závazcích ve výši 147,4 mld. € (1,12% HND EU). Oproti roku 2011 se tedy jednalo o nárůst v platbách o 4,9% a v závazcích o 3,7% (více v příspěvku „Komise předložila návrh rozpočtu pro rok 2012“, [Monitoring duben 2011](#)). Rada přijala [společný postoj](#) k návrhu rozpočtu EU v červenci 2011. Podle očekávání (s odvoláním na ekonomickou situaci v EU a úsporná opatření v řadě členských zemí) navrhla další úspory a snížení nárůstu výdajů na pouhých 2% ve srovnání s rokem 2011, což přibližně odpovídá vývoji inflace. Spíše než s nárůstem výdajů oproti roku 2011 tak Rada počítala se zmražením výdajů předcházejícího roku.

Škrty měly nejvíce postihnout výdaje v Kapitole 1 týkající se podpory konkurenceschopnosti a kohezní politiky, včetně plánovaných výdajů na podporu výzkumu, vzdělávání, na projekty v oblasti dopravy, výdaje Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) a v menší míře i výdaje Evropského sociálního fondu (ESF) a Kohezního fondu. S úsporami oproti původnímu návrhu Komise Rada počítala ve všech výdajových kapitolách včetně SZP (více v příspěvku „Rada přijala společný postoj k návrhu rozpočtu EU na rok 2012“, [Monitoring červenec/srpen 2011](#)).

EP na plenárním zasedání 26. 10. 2011 ovšem přijal [usnesení](#) k návrhu rozpočtu na rok 2012 pozměněnému Radou. Většinou 431 hlasů pod-

pořil navýšení výdajů o více než 5% (o 6,6 mld. €) a v některých výdajových položkách dokonce překročil i návrhy Komise. Vzhledem k tomu, že podle Lisabonské smlouvy probíhá hlasování o rozpočtu EU na základě spolurozhodovací procedury, bylo nutné podobně jako v roce 2010 zahájit smírčí řízení v dohodovacím výboru za účasti stejného počtu zástupců Rady i EP a také zástupců Komise (více v příspěvku „EP přijal usnesení týkající se rozpočtu na rok 2012“, [Monitoring říjen 2011](#)).

Pozorovatelé si kladli otázku, zda bude průběh dohodovacího výboru podobný jako v roce 2010, kdy jednání konsensus nenašla, a původní návrh rozpočtu byl tedy zamítnut. EU tehdy hrozilo hospodaření dle rozpočtového provizoria. Tento vývoj ovšem do velké míry souvisel s tím, že EP v roce 2010 spojil hlasování o rozpočtu na rok 2011 také s jinými otázkami, především s požadavkem posílení vlastních pravomocí při rozhodování o změnách platné finanční perspektivy 2007–2013 a při rozhodování o podobě nové finanční perspektivy na období 2014–2020.

EP se tehdy nakonec podařilo dosáhnout menších ústupků ze strany Rady a Komise za cenu jeho souhlasu s „novým“ (kosmeticky upraveným) návrhem rozpočtu. Výsledek však byl z hlediska EP označován jako Pyrrhovo vítězství, protože Komise nakonec předložila prakticky totožný návrh znovu a EP jakožto jedna z klíčových institucí si vysloužil tvrdou kritiku za to, že na obranu vlastních zájmů zbytečně vyhrotil situaci, a to v podmínkách, kdy se EU již potýkala s počínající dluhovou krizí eurozóny (více v příspěvcích „Jednání dohodovacího výboru o rozpočtu pro rok 2011 ztroskotala“, [Monitoring listopad 2010](#), a v příspěvku „EP na prosincovém plénu nakonec schválil nový návrh rozpočtu pro rok 2011“, [Monitoring prosinec 2010](#)).

Vzhledem k tomu, že podobný scénář požadavků letos EP nenastolil, neočekával se ani stejně dramatický vývoj jako v loňském roce.

Obsah

Zástupci EP a Rady se shodli na variantě, která je blízka společnému postoji Rady. Celkový objem plateb pro rok 2012 je tak nižší, než navrhovala Komise a má dosahovat 129,088 mld. €. Oproti roku 2011 tedy dochází k nárůstu plateb o 1,86%, což je navýšení ještě nižší, než předpokládaná míra inflace. Výsledek je tedy ještě úspornější, než se původně očekávalo, vzhledem k tomu, že pro rok 2012 je v EU předpokládán nárůst inflace o 2%.

Konsensus dohodovacího výboru tak vyšel vstříc především požadavkům členských států, jejichž „vyrovňovací“ příspěvky do rozpočtu EU vypočítávané

na základě HND tvoří dnes 75 % příjmů rozpočtu EU. V době, kdy členské státy v rámci úspor seškrátávají své rozpočty, je logické, že mají zájem spíše na nižších příspěvcích do rozpočtu EU.

Plánované platby v roce 2012 z rozpočtu EU tedy zůstávají ještě o více než 12 mld. € pod stropem, který pro následující rok plánovala finanční perspektiva 2007–2013. Tato částka se stává rezervou, která je určena pro případné nepředvídané situace.

Závazky, které se týkají několikaletých programů financovaných z rozpočtu EU, mají pro rok 2012 dosahovat částky 147,232 mld. €. I závazky tedy zůstávají pod stropem, který stanovovala finanční perspektiva, a to o částku 1,2 mld. €.

Pokud jde o konkrétní výdajové položky, v některých případech kompromis posiluje závazky, a to i oproti původnímu návrhu Komise. Dotýká se to především Kapitoly 1a (Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost).

Dodatečných 100 mil. € zde bylo přidáno na financování programu výzkumu jaderného štěpení ITER. Navýšení závazků se v této kapitole potom týká především programů, které mají sloužit stimulaci růstu a vytváření nových pracovních míst (v souladu se strategií Evropa 2020), jako je 7. rámcový program pro vědu a výzkum, kde byly závazky významným způsobem navýšeny o téměř 100 mil. €. Dále se navýšení závazků týká např. programu na podporu celoživotního vzdělávání nebo programu Erasmus Mundus. Podporu závazků v oblasti stimulace růstu a vytváření pracovních míst prezentovali jako svoji prioritu především zástupci EP.

V Kapitole 2 (Uchování a řízení přírodních zdrojů), která zahrnuje SZP, byly mírně navýšeny závazky u programu na podporu školního mléka (o 9 mil. €), v Kapitole 3a (Svoboda, bezpečnost a spravedlnost) byla v závazcích oproti návrhu Komise více podpořena agentura Frontex, Evropský fond pro uprchlíky či program Daphne, který má složit k prevenci násilí a k podpoře určitých ohrožených skupin, jako jsou děti, ženy či mládež. V Kapitole 3b (Občanství) byl nad rámec závazků původního návrhu Komise podpořen program Mládež v akci.

V Kapitole 4 (EU jako globální partner) byly navýšeny závazky v položkách, které se týkají Asie a Latinské Ameriky, a v Kapitole 5 (Administrativa) jsou dodatečné výdaje přesahující 13 mil. € určeny na pokrytí předpokládaného vstupu Chorvatska do EU.

Další vývoj

Konsensus dohodovacího výboru musely ještě formálně schválit Rada i EP. Rada tak **učinila** 30. 11. 2011, EP odhlasoval **usnesení** o rozpočtu na rok 2012 na plenárním zasedání 1. 12. 2011.

Jak zástupci EP (především zpravodajka rozpočtového návrhu Francesca Balzani), tak zástupci EK (především komisař pro rozpočet Janusz Lewandowski) sice přivítali, že ke konsensu došlo, **varovali** ale před tím, že zdroje pro příští rok nemusejí při úsporné variantě stačit.

Delegaci EP při dohodovacím výboru vedl francouzský poslanec Alain Lamassoure, který u příležitosti přijetí rozpočtu na plénu EP **prohlásil**, že je sice dobře, že se podařilo ušetřit na výdajích

Rozpočet pro rok 2012 – výsledek kompromisu dohodovacího výboru (v mld. €)

	Kompromis dohodovacího výboru (platby)	Kompromis dohodovacího výboru (závazky)	Rozpočet 2011 – srovnání (platby)	Rozpočet 2011 – srovnání (závazky)
1. Udržitelný růst	55,3	67,5	53,3	64,5
1a Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost	11,5	14,8	11,6	13,5
1b Soudržnost pro růst a zaměstnanost	43,8	52,8	41,7	51,0
2. Ochrana a řízení přírodních zdrojů	57,0	60,0	56,4	58,7
3. Občanství, svoboda, bezpečnost a spravedlnost	1,5	2,1	1,5	1,8
4. EU jako globální hráč	7,0	9,4	7,2	8,8
5. Administrativa	8,3	8,3	8,2	8,2
CELKEM	129,1	147,2	126,5	141,9
Jako % z HND	0,98%	1,12%	1,01%	1,13%

Zdroj: Evropská komise (Frequently Asked Questions: EU Budget 2012 in a nutshell, MEMO/11/813)

a současně zachovat jako prioritu stimulaci růstu a vytváření pracovních míst, v budoucnosti však podle něho bude nutné upravit především systém vlastních zdrojů rozpočtu EU, což by mělo ukončit spory o výši výdajů mezi Komisí a EP na jedné straně a členskými státy zastoupenými v Radě na straně druhé.

Návrh na zavedení nového „vlastního zdroje“ v podobě daně z finančních transakcí podala pro nové období 2014–2020 Komise (více v příspěvku „Komise předložila návrh na zavedení daně z finančních transakcí“, [Monitoring září 2011](#)). Prozatím jde o kontroverzní otázku, který si vyžádá ještě rozsáhlou debatu mezi klíčovými institucemi, europoslanec Lamassoure však už nyní varuje, že bez reformy systému vlastních zdrojů nebude ani nová finanční perspektiva.

Indikační debata o návrhu nového rozpočtového zdroje prozatím probíhá na různých úrovních Rady, v listopadu 2011 byl návrh (prozatím neúspěšně) projednáván např. v Coreper.

REGIONÁLNÍ POLITIKA

Evropský účetní dvůr kritizuje ČR za účetní chyby

Účetní dvůr Evropské unie – [Výroční zpráva za rozpočtový rok 2010](#)

[Výroční zpráva](#) Evropského účetního dvora (ECA) za rok 2010 z 10. 11. 2011 se vyjádřila kriticky k nakládání s prostředky z rozpočtu EU. Chybné ukazatele pocházejí ze 3 zemí: Španělska, Itálie a ČR

Kontext

ECA je instituce zřízená smlouvou (primárním právem) s cílem provádět audit finančních prostředků EU. Koná jako nezávislý ochránce finančních zájmů občanů Unie a přispívá ke zlepšování finančního řízení EU. O souhrnném rozpočtu EU každoročně rozhoduje Rada a EP. Výroční zpráva Účetního dvora je spolu s jeho zvláštními zprávami východiskem pro postup udělení absolutoria, v jehož rámci EP rozhoduje, zda Komise náležitě vykonávala své povinnosti při plnění rozpočtu. Účetní dvůr zasílá svou výroční zprávu parlamentům členských států, Radě a EP.

Obsah

Výroční zpráva ECA za rok 2010 se k nakládání s prostředky rozpočtu EU vyjádřila kriticky. ECA konstatoval nárůst chybovosti v roce 2010 (3,7%) oproti roku 2009 (3,3%) jak u plateb

jako celku, tak zejména u plateb na politiku soudržnosti, dopravu a energetiku. Chybami bylo zatíženo 49% prověřených plateb, přičemž odhadovaná míra chyb činila 7,7%.

K tomuto závěru auditori dospěli testováním reprezentativního vzorku plateb, který náhodně vybrali z veškerých finančních operací uskutečněných v rámci politiky soudržnosti. Zástupci EP, Komise a ECA se shodli na tom, že míra chyb v této oblasti, ve které se pohybuje cca 40 mld. €, je znepokojující. Kolem 80% výdajů EU, resp. řízení fondů, je řešeno Komisí a členskými státy. Podle smluv nese primární odpovědnost za plnění rozpočtu Komise, v implementaci kohezní politiky s ní ale spolupracují také členské státy.

Dvě třetiny chyb ze všech uvedených ukazatelů pocházejí ze 3 zemí: Španělska, Itálie a ČR. Jedná se o 7 programů. V ČR Účetní dvůr prověřil 16 projektů v rámci 2 operačních programů – OP Doprava a ROP NUTS 2 Jihovýchod.

U pětiny testovaných operací byla porušena pravidla pro zadávání veřejných zakázek a přibližně čtvrtinu odhadované míry chyb tvořilo vykazování nezpůsobilých nákladů (nadměrné náklady účtované na projekty, nedostatečně doložené vykázané náklady). Přibližně 3% z kontrolovaných projektů byla podle ECA zcela nezpůsobilých.

Je zajímavé, že Polsko, největší příjemce prostředků z kohezní politiky, účetní chyby nevykazuje. Množství chyb (2,3%) se neukázalo ani v největší rozpočtové kapitole EU, tedy v zemědělské politice s rozpočtem 57 mld. €

Další vývoj

Poslanci EP byli zprávou [znepokojeni](#), uvedli, že je třeba posílit odpovědnost členských států a navrhli zavést nová finanční nařízení. O zprávě ECA debatovali na plenárním zasedání 15. 11. 2011.

REGI se zabývá reformou regionální politiky

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení (ES) č. 1081/2006 ([KOM\(2011\)607](#))

Proposal Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the European Globalisation Adjustment Fund (2014–2020) ([COM\(2011\)608](#))

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o programu Evropské unie pro sociální změny a inovace ([KOM\(2011\)609](#))

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1082/2006 ze dne 5. července 2006

o evropském seskupení pro územní spolupráci (ESÚS), pokud jde o vyjasnění, zjednodušení a zlepšení zřízení a provádění takovýchto seskupení ([KOM\(2011\)610](#))

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zvláštních ustanoveních týkajících se podpory z Evropského fondu pro regionální rozvoj pro cíl Evropská územní spolupráce ([KOM\(2011\)611](#))

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1084/2006 ([KOM\(2011\)612](#))

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zvláštních ustanoveních týkajících se Evropského fondu pro regionální rozvoj a cíle Investice pro růst a zaměstnanost a o zrušení nařízení (ES) č. 1080/2006 ([KOM\(2011\)614](#))

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních ohledně Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu, Fondu soudržnosti, Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a Evropského námořního a rybářského fondu, jichž se týká společný strategický rámec, o obecných ustanoveních ohledně Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1083/2006 ([KOM\(2011\)615](#))

Výbor REGI se začal zabývat legislativním balíkem týkajícím se budoucnosti kohezní politiky. Výbor a plénum EP také řešily (15. 11. 2011, resp. 1. 12. 2011) možnost Řecka a krizí postižených zemí efektivněji využívat finance ze strukturálních fondů.

Kontext

Komise zveřejnila 6. 10. 2011 legislativní balík týkající se budoucnosti regionální politiky v letech 2014–2020. Balík obsahuje 8 návrhů nařízení, která upravují a revidují všechny fondy a nástroje, které EU v oblasti regionální politiky využívá. Komise slibuje efektivnější využívání unijních prostředků a představuje nové nástroje, jimiž toho chce dosáhnout (více v příspěvku „Budoucnost regionální politiky v letech 2014–2020“, [Monitoring říjen 2011](#)).

Obsah a sporné body

Poslanci výboru REGI hodlají o budoucnosti regionální politiky a strukturálních fondů rozhodnout do konce roku 2012.

Zpravodajové obecného návrhu nařízení ([KOM\(2011\)615](#)) Lambert van Nistelroij (EPP) a Constanze Krehl (S&D) uvítali sjednocení opatření pro všechny fondy, což by mělo přinést efektiv-

nější využití prostředků v budoucnu. Hlavními body jednání budou:

- větší flexibilita při dosahování cílů, méně rigidních kvót;
- makroekonomická podmíněnost;
- krytí národních alokací;
- provázanost s Nástrojem pro propojení Evropy ([COM\(2011\)665](#))

Zpravodaj Jan Olbrycht (EPP), zabývající se fondem ERDF ([KOM\(2011\)614](#)), prohlásil, že je nejprve důležité ujasnit si obsah nařízení a poté přejít k implementaci specifických předpisů. Zpravodaj návrhu o Kohezním fondu ([KOM\(2011\)612](#)) Victor Bostinaru (S&D) zase vidí problém v tom, že fond byl dosud používán ne podle svého původního vymezení, ale jako nástroj strategie Evropa 2020. Zpravodajka návrhu o evropské územní spolupráci ([KOM\(2011\)610](#)) Riikka Mannerová (ALDE) uvítala konkretizaci programových cílů, ale uvedla 3 body k jednání: osud témat, která nebudou jednotlivými programy vybrána; upřesnění role makroregionů; lepší využití nástrojů evropské politiky sousedství. Zpravodaj návrhu ESÚS ([KOM\(2011\)610](#)) Joachim Zeller (EPP) prohlásil, že cílem programu je vytvořit právní rámec pro regionální spolupráci. Evropský sociální fond ([KOM\(2011\)607](#)) by měl podle zpravodajky výboru EMPL Elisabeth Morin-Chartierové (EPP) sloužit zejména k posílení přístupu na pracovní trh. Zpravodajka kritizovala podmíněnost financí z fondu podle toho, zda země plní kritéria dobré ekonomické vlády. Zpravodajka k návrhu o EGF ([COM\(2011\)608](#)) Marian Harkinová (ALDE) se vyjadřovala k nové možnosti fondu zahrnout do podpory také farmáře, dočasně zaměstnané a nezávislé pracovníky.

Další vývoj

V této souvislosti plénum EP 1. 12. 2011 [hlavovalo](#) o možnostech Řecka, Irska, Portugalska, Rumunska, Lotyšska a Maďarska využít 95 % prostředků ze strukturálních fondů EU co nejdříve. Nemělo by to znamenat navýšení alokovaných peněz pro daný stát, jen flexibilnější uvolnění prostředků v oblastech, jako je růst, zaměstnanost a konkurenceschopnost.

SPOTŘEBITELÉ

Komise představila návrhy na zavedení alternativního řešení spotřebitelských sporů

[Sdělení](#) Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru. Alternativní řešení sporů u spotřebitelských sporů na jednotném trhu

[Návrh směrnice](#) Evropského parlamentu a Rady o alternativním řešení sporů u spotřebitelských sporů a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a směrnice 2009/22/ES (směrnice o alternativním řešení spotřebitelských sporů)

[Návrh nařízení](#) Evropského parlamentu a Rady o online řešení spotřebitelských sporů (nařízení o online řešení spotřebitelských sporů)

Komise 29. 11. 2011 [uveřejnila](#) návrhy na zavedení alternativního řešení spotřebitelských sporů.

Kontext

Problematika alternativního (mimosoudního) řešení spotřebitelských sporů rezonuje unijními institucemi již delší dobu, protože v EU v současnosti existuje údajně až 750 různých systémů alternativního řešení sporů (na Slovensku a ve Slovinsku ale žádný). I z tohoto důvodu Komise danou otázku zařadila mezi „12 projektů pro jednotný trh roku 2012“ (více v příspěvku „Single Market Act ,tlačí“ EP i Komise“, [Monitoring duben 2011](#)), již v letech 1998 a 2001 vydala Komise k tématu 2 doporučení. EP nadto požadoval, aby vznikla relevantní unijní úprava, která by (v ideálním případě) zahrnula veškeré spory civilní, obchodní a rodinné, a to bez ohledu na status zainteresovaných stran (více v příspěvku „EP podporuje zavedení systému alternativního řešení sporů v EU“, [Monitoring říjen 2011](#)).

Obsah a sporné body

Komise předložila 2 legislativní texty týkající se výhradně sporů mezi spotřebiteli a obchodníky: směrnici o alternativním řešení sporů (měnící [nařízení č. 2006/2004](#) a [směrnici 2009/22](#) a beroucí v potaz obsah [doporučení č. 98/257](#) a [č. 2001/310](#)) a nařízení o online řešení sporů. Směrnice by měla zajistit, aby byly k dispozici kvalitní mimosoudní subjekty (rozhodce, mediátor nebo ochránce práv), které budou s to projednat všechny smluvní spory mezi spotřebiteli a obchodníky. Nařízení by pak mělo vytvořit celoevropskou online platformu, která bude představovat jednotné kontaktní místo pro online řešení sporů, které se týkají online nákupů v jiné zemi EU. V obou případech platí, že nově

vzniklý systém by měl být dobrovolný (pokud se členské státy individuálně nerozhodnou jinak); obchodníci by do něj měli podle Komise vstupovat proto, aby dbali o své dobré jméno na trhu.

Subjekty alternativního řešení sporů by měly splňovat základní kvalitativní kritéria, tj. řádnou kvalifikaci, nestrannost, transparentnost, účinnost a spravedlnost (záměrem Komise nicméně není nahradit stávající systémy alternativního řešení sporů v členských státech). Spotřebitel by měl být o možnosti alternativního řešení případného sporu (ve lhůtě do 90 dnů) informován obchodníkem.

Pokud jde o zmíněnou online platformu, měla by být schopna automaticky zaslat stížnost spotřebitele příslušnému subjektu alternativního řešení sporů s cílem vyřešit případný spor do 30 dnů.

Komise si od implementace obou návrhů slibuje roční úspory v řádu 22,5 mld. € (0,19% HDP EU). Náklady nevyřešených spotřebitelských sporů se odhadují na 0,4% HDP EU. Co se týče nákladů na zavedení nové legislativy do praxe, zmiňuje se o nich jen návrh nařízení, který počítá s financováním z programu Spotřebitelé 2014–2020 (SEK(2011)1320 a SEK(2011)1321). Ten by měl v daném období alokovat 4,586 mil. €, ale na spotřebitelskou politiku EU obecně. Proto lze očekávat, že zbývající potenciální finanční břímě ponесou v konečném důsledku členské státy.

Další vývoj

O obou návrzích bude spolurozhodovat Rada s EP, podle Komise (ale i dle BEUC či BusinessEurope) by bylo ideální, pokud by obě instituce dosáhly výsledku do konce roku 2012.

Tím pádem by se mohla směrnice o alternativním řešení sporů začít uplatňovat během druhé poloviny roku 2014 (po 18měsíční implementační lhůtě) a nařízení o online řešení sporů začátkem roku 2015 (6 měsíců po uplynutí uvedené implementační lhůty).

VNĚJŠÍ VZTAHY

EP v usnesení doporučil delegaci EU postup pro jednání na klimatické konferenci v Durbanu

[Usnesení](#) Evropského parlamentu ze dne 16. listopadu 2011 o konferenci o změně klimatu v Durbanu (COP 17)

EP na plenárním zasedání 16. 11. 2011 přijal [usnesení](#), které se týká postoje, jež má EU zastávat na summitu OSN o změnách klimatu, který probíhá ve dnech 28. 11.–9. 12. 2011 v Durbanu v JAR.

Poslanci v usnesení doporučili, aby EU i nadále usilovala o vedoucí úlohu v oblasti boje proti klimatickým změnám a aby prosazovala pokračování závazků Kjótského protokolu, které se týkají snižování emisí CO₂, i po roce 2012.

Kontext

Konference v Durbanu představuje již 17. setkání signatářů [Rámcové úmluvy OSN o klimatických změnách](#) od roku 1995, kdy se jejich zástupci poprvé sešli v Berlíně.

Těchto setkání se účastní nejen zástupci vlád, ale také businessu, médií, různé skupiny zastupující environmentální zájmy a také celebrity typu Bona, které jsou proslulé svými vystoupeními na téma ochrany životního prostředí a klimatu na mezinárodní scéně.

Jednáním v Durbanu má dominovat téma budoucnosti [Kjótského protokolu](#) k Rámcové úmluvě, jehož platnost má vypršet v roce 2012.

V prosinci 2009 se v Kodani konala konference, která měla dospět k nové podobě smlouvy, jež měla navazovat na Kjótský protokol a závazným způsobem vynucovat na straně rozvinutých zemí snižování emisí skleníkových plynů. Kodaňská konference ovšem zkrachovala, výsledkem byla pouze nezávazná prohlášení zástupců USA a Číny, které jsou největšími emitory skleníkových plynů (více v příspěvku „Krach závěrů kodaňské konference“, [Monitoring prosinec 2009](#)).

Obsah

Vzhledem k tomu, že od konference v Durbanu se neočekává podpis nějaké nové převratné dohody, ale spíše jednání o prodloužení platnosti stávajícího Kjótského protokolu, doporučilo usnesení, aby právě pokračování „Kjóta“ učinila EU svojí hlavní vyjednávací prioritou. EU se podle usnesení má tímto i nadále udržovat v čele mezinárodního boje s klimatickými změnami.

Podle EP – i kdyby k tomu zástupci jiných států na durbanské konferenci nebyli ochotni – má EU samotná i nadále usilovat o snižování emisí skleníkových plynů, a to ještě za rámec dosavadních cílů, které požadují snížení emisí o 20 %.

Není náhodou, že pro tento postup se [vyslovovali](#) takoví členové EP jako předseda výboru ENVI Jo Leinen, který také vede delegaci EP v Durbanu. Podle Leinena jsou současné poukazy na hospodářskou krizi používány pouze jako výmluva a EU by měla na jednáních usilovat nejen o prodloužení Kjótského protokolu, ale také o vytvoření „cestovní mapy“, která by měla do roku 2015 vést k návrhu nové závazné dohody. Podle Leinena by jakýkoli jiný cíl snižoval věrohodnost EU v boji proti klimatickým změnám.

Stoupenci navyšování závazků a cílů EU v oblasti snižování emisí skleníkových plynů i za rámec plánovaného 20% snížení přitom operují i s ekonomickými argumenty. Ochrana klimatu podle nich současně přinese vytváření „zelených“ pracovních míst. Na okraj durbanské konference bylo publikováno několik zpráv OSN hovořících o oteplování klimatu, které má vést k silnějším deštům, záplavám, či naopak k intenzivnějším obdobím sucha či silným cyklónům. Tyto nepříjemné jevy mají dopadat především na obyvatelstvo rozvojových zemí.

Usnesení proto vyzvalo delegaci zastupující EU také k tomu, aby během jednání usilovali o dohodu týkající se tzv. zeleného klimatického fondu, který má být určen na podporu rozvojových zemí a až do roku 2020 má poskytovat 100 mld. USD ročně. EP trvá prostřednictvím usnesení také na tom, aby se součástí mezinárodních závazků o snižování emisí staly také oblasti letecké a námořní dopravy, které byly z původního Kjótského protokolu vyňaty, stejně jako oblast využívání zemědělské půdy.

Opět se jedná o otázky, vůči kterým mají silné námitky státy mimo EU, zatímco EU již od roku 2012 začlenila oblast letecké dopravy do evropského systému obchodování s emisemi.

■ Usnesení bylo přijato poměrem 532:76:43.

Další vývoj

I pod vlivem nejnovějšího ekonomického vývoje ve světě je nepravděpodobné, že by se výrazněji změnila pozice USA, které proti podpisu „nového Kjóta“ namítají především to, že protokol a závazky ke snižování emisí by se opět týkaly rozvinutých zemí, přičemž země rozvojové by byly z jeho závazků vyňaty. Úmysl nepodepsat novou dohodu o snižování emisí již ohlásily i státy jako Rusko, Japonsko či Kanada.

Také zástupkyně EK, komisařka zabývající se problémem klimatických změn Connie Hedegaard, [podle serveru EUobserver](#) logicky podotkla, že dohoda, které by se závazně účastnila pouze EU odpovědná za zhruba 11% světových emisí skleníkových plynů, nemá smysl. Někteří členové delegace EP účastníci se durbanské konference (např. již zmiňovaný poslanec Leinen) ovšem zdůrazňují, že je třeba usilovat o podepsání nové dohody za každou cenu – a právě to je úkol pro EU.

Přesto se očekává, že konference v Durbanu výraznější průlom nepřinese a jednat se bude především o prodloužení platnosti dohody stávající. EP vyslal do Durbanu 15člennou delegaci. Zástupce ČR v ní není, ostatně celá delegace je téměř výhradně složena z europoslanců reprezentujících země někdejší EU-15. Výjimkou je bulharský poslanec Vladko Todorov Panayotov.

Summit EU-USA: prioritá transatlantických vztahů s otazníkem

EU-US Summit. Joint statement, Washington, 28 November 2011 ([17805/11](#))

29. 11. 2011 se ve Washingtonu uskutečnil summit EU-USA. Podle předpokladů jednáním za účasti amerického prezidenta Baracka Obamy, předsedy ER Hermana Van Rompuye a předsedy EK Josého Manuela Barrosa dominovala ekonomická témata.

Setkání jako již několikrát v minulosti doprovázela spíše nízká očekávání, pokud jde o skutečné výsledky.

Kontext

Den před a den po konání summitu (28. 11. 2011, resp. 30. 11. 2011) se sešli zástupci EU a USA také na dalších společných fórech, jako je Transatlantická hospodářská rada, která byla ustavena v roce 2007 za účelem prevence vytváření bariér ve vzájemných obchodních vztazích mezi EU a USA, a Energetická rada EU-USA, která vznikla v listopadu 2009.

Jednání se za EU zúčastnili také komisař pro obchod Karel De Gucht, komisař pro oblast daní Algirdas Semeta, komisař pro energetiku Günther Oettinger či vysoká představitelka EU pro SZBP Catherine Ashton. Za americkou stranu se zasedání Energetické rady zúčastnila také ministryně zahraničních věcí Hillary Clinton.

Obsah a sporné body

Jak USA, tak členské státy EU (a nejen ty, které jsou součástí eurozóny) trápí vysoké zadlužení, neuspokojivé prognózy nízkého ekonomického růstu či rostoucí nezaměstnanost. Jednáním proto dominovala debata, jak revitalizovat upadající ekonomiky zemí v euroatlantickém prostoru. Vedle hospodářských otázek se jednalo také o tématech zahraniční politiky.

Zde dominovalo především téma týkající se dění v arabském světě a odpovědi zemí transatlantického prostoru na sérii povstání a nepokojů v rámci procesu, který bývá nazýván „arabským jarem“. Obě strany mají zájem na podpoře reforem v arabských zemích a na tom, aby události v této části světa nevedly spíše k podpoře a dalšímu vzestupu islámského radikalismu. Další téma zahraniční a bezpečnostní politiky se týkalo také Blízkého východu, konkrétně iránského jaderného programu, kde se snaží EU a USA koordinovat svůj postup. Jako obecné téma světové bezpečnosti probírali zástupci EU a USA otázku spolupráce v boji proti terorismu a možnostem kybernetických útoků, které se v po-

slední době stávají důležitou součástí bezpečnostní agendy.

Tisk v souvislosti se summitem poukazoval na nízká očekávání, pokud jde o jeho výsledky. A v kontrastu [upozorňoval](#) na zcela opačnou atmosféru, která obklopovala havajský summit fóra APEC.

Ten se také uskutečnil v listopadu 2011 a na rozdíl od summitu EU-USA mu zejm. americký tisk věnoval mimořádnou pozornost. Po něm navíc následovala 10denní cesta amerického prezidenta Obamy po zemích Asie a Pacifiku, která měla za cíl stimulovat obchodní vazby mezi USA a právě těmito zeměmi. Tyto skutečnosti dokládají široce diskutované proměny v zahraničněpolitických ambicích USA po nástupu prezidenta Obamy.

Obama je odborníky považován za prezidenta, jehož zahraniční politika se vyznačuje značným poklesem zájmu o euroatlantické vztahy a naopak příklonem k asijsko-pacifické dimenzi, což souvisí nejen s jeho původem (Obama se narodil právě na Havaji), ale také s pragmatickými úvahami USA o možnostech mezinárodní spolupráce při řešení hlubokých ekonomických problémů. Obama přímo prohlašuje, že právě s těmito zeměmi chtějí USA spojit svoji ekonomickou budoucnost.

Navíc nezůstává jen u slov; jsou doprovázena konkrétními americkými iniciativami v obchodní a investiční oblasti. Je přitom otázkou, kolik možností má v tomto smyslu EU, jejíž ekonomická situace je velmi problematická a podobná slova na její adresu z úst amerických představitelů příliš nezaznívají. Nízký profil současných euroatlantických vztahů se setkává i s kritikou zástupců businessu na obou stranách Atlantiku. Ti zdůrazňují, že EU a USA dohromady stále realizují téměř polovinu objemu světového obchodu a generují třetinu světového HDP a že v roce 2010 byl opět zaznamenán nárůst obchodních transakcí mezi EU a USA po pochopitelném poklesu v roce 2009.

V tisku se ale objevují i jiné komentáře, např. [podle serveru EUobserver](#) není pravda, že by americký prezident nejevnil zájem např. o řešení problémů eurozóny. Jednání podle serveru od konání summitu G20 v listopadu 2011 probíhají, dochází k nim ale za zavřenými dveřmi či prostřednictvím telefonních hovorů, protože americký prezident údajně nechce vřít již tak dost rozjitřenou atmosféru ve vztazích mezi státy eurozóny. Naopak v případě zahraničněpolitických událostí panuje podle komentátorů mezi současnou americkou administrativou a představiteli EU větší shoda, než tomu bylo v případě předchozí administrativy George W. Bushe.

Další vývoj

Ačkoli summit doprovázela nízká očekávání, určité výsledky přinesl, a to i v oblasti ekonomické spolupráce, i když jejich budoucí efekty mohou být sporné. Obě strany se např. dohodly na tom, že ustanoví pracovní skupinu pro stimulaci vytváření pracovních míst a hospodářského růstu. Ta by měla stimulovat i oživení debaty o projektu nové dohody o bezcelní zóně volného obchodu, který byl připravován v minulosti. Pracovní skupina má jednat i o společných standardech některých produktů, např. v elektrotechnice (elektromobily, inteligentní energetické sítě atd.). V jednání je také spolupráce v oblasti společných standardů např. v nanotechnologiích.

VNITŘNÍ TRH**Komise hodlá znovu regulovat ratingové agentury**

Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directive 2009/65/EC on the coordination of laws, regulations and administrative provisions relating to undertakings of collective investment in transferable securities (UCITS) and Directive 2011/61/EU on Alternative Investment Funds Managers in respect of the excessive reliance on credit ratings (COM(2011)746)
Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulation (EC) No 1060/2009 on credit rating agencies (COM(2011)747)

Komise 15. 11. 2011 [uveřejnila](#) dlouho očekávané návrhy na další regulaci působení ratingových agentur v EU.

Kontext

Ratingovým agenturám (zejm. tzv. velké trojce – *Standard & Poor's, Moody's a Fitch*) někteří politici (včetně politiků-úředníků v Komisi) přičítají podíl na vzniku finanční krize z roku 2008, která následně vyvolala krizi hospodářskou. Kritika vůči nim zaznívala i kvůli nedávným rozhodnutím o snížení hodnocení některých zadlužených členských států EU.

V současnosti jsou v EU v platnosti 2 nařízení o ratingových agenturách: [č. 1060/2009](#) (tzv. nařízení nařízení CRA I) a [č. 513/2011](#) (tzv. nařízení nařízení CRA II). Obsah první normy byl dojednan fakticky v listopadu 2008 na summitu G20 ve Washingtonu, již v květnu 2011 ale bylo toto nařízení změněno, aby bylo možné jej přizpůsobit nově vzniklému dohledu ze strany

orgánu ESMA. Stávající nařízení o ratingových agenturách se zaměřují na registraci ratingových agentur, pravidla výkonu jejich činnosti a dohled nad nimi.

Aby ratingová agentura mohla být v EU zaregistrována, musí zajišťovat nezávislost a integritu ratingového procesu a zvyšovat kvalitu svých ratingů. V současnosti je u dohledového orgánu ESMA (výlučné pravomoci dohledu nad ratingovými agenturami, které jsou registrovány v EU, vykonává od července 2011) zaregistrováno [28 ratingových agentur](#) (řada z nich ale patří do stejné skupiny).

Při výkonu své činnosti by ratingové agentury měly předcházet střetům zájmů (např. ratingový analytik zaměstnaný v ratingové agentuře by neměl hodnotit subjekt, v němž má majetkovou účast), měly by zajišťovat kvalitu ratingů a ratingových metodik (musí být přísné a systematické) a měly by být transparentní (každý rok by měly zveřejňovat zprávu o transparentnosti).

Odpovědnému komisaři Michelu Barnierovi přišel několik dní před uveřejněním návrhů velmi vhod incident, kdy ratingová agentura Standard & Poor's omylem vydala horší rating jeho domovské Francie, než vyplývalo z jejích údajů. Přestože jej záhy stáhla a omluvila se, komisař vydal [tiskovou zprávu](#), že právě to jsou situace, jimž by měla „jeho“ legislativa do budoucna zamezit.

Obsah

Návrhy by měly zajistit, (1) aby se obecně snížil význam ratingů, resp. jejich dopad na volatilitu ekonomiky (manažeři hedgeových fondů a retailové banky by si např. měli realizovat také vlastní ratingy), (2) aby se mezi ratingovými společnostmi zintenzivnila konkurence a snížil střet zájmů, (3) aby se zvýšila transparentnost a přesnost ratingů států (resp. státních dluhopisů) a (4) aby byl vytvořen „evropský rámec pro občanskoprávní odpovědnost“ v případě závažného úmyslného pochybení nebo hrubé nedbalosti při vydávání ratingů (investoři by měli své nároky vymáhat před vnitrostátními soudy, důkazní břemeno by měly nést ratingové agentury). Nová pravidla by se měla vztahovat na ratingy veřejných subjektů v EU i mimo ni, pokud ratingy státních dluhopisů vydává ratingová agentura registrovaná v EU.

Ratingové agentury i samotné hodnocené subjekty by měli sdělovat více kvalitnějších informací, z nichž ratingy vycházejí (mj. i unijnímu orgánu ESMA), aby byli profesionální investoři lépe informováni a mohli se sami lépe rozhodovat. ESMA by měl zajistit, že všechny ratingy dluhových nástrojů budou zveřejněny v rámci volně přístupného evropského ratingového indexu EURIX. Pokud budou ratingové

gové agentury měnit metodiku, měly by informovat jak hodnocené subjekty, tak ESMA, který ověří, zda byla dodržena platná pravidla týkající se formy a řádného postupu.

Konkurence mezi ratingovými agenturami by měla být zajištěna tím, že hodnocené subjekty (primárně ty nabízející finanční produkty) by měly být nuceny „svou“ ratingovou agenturu střídat, a to nejméně každé 3 roky (pokud již nyní využívají 2 a více ratingových agentur, jedna agentura by se měla měnit co 3 roky a druhá a každá další co 6 let; žádný hlavní analytik by také neměl provádět rating žádně země nebo produktu déle než 4 roky po sobě). Pro komplexní strukturované finanční nástroje by navíc měly být potřeba 2 ratingy od 2 různých ratingových agentur a o o a s velkým podílem na kapitálu jedné ratingové agentury (nad 5 %) by neměla být současně velkým akcionářem jiné.

Pokud jde o rating států, měl by být realizován každých 6 měsíců a investoři i členské státy by měli být informováni o základních skutečnostech a předpokladech každého ratingu. O uveřejnění ratingu by se měly státy dozvědět min. 24 hodin předem. Aby nedošlo k narušení trhu, ratingy států by měly uveřejňovány až po ukončení obchodování a nejméně jednu hodinu před otevřením obchodních míst v EU. Do budoucna Komise hodlá zajistit, aby v některých případech bylo možné vydávání ratingů států, zvláště těch, které získávají zahraniční finanční pomoc jako např. Řecko, i dočasně (až na 2 měsíce) pozastavit.

Komise nakonec upustila od záměru vytvořit vlastní (unijní) ratingovou agenturu. Důvodem byly zejm. náklady, které by podle ní dosáhly 300–500 mil. €, ale i důvěryhodnost nové instituce, neboť ratingovou agenturu by de facto financovaly členské státy EU, které by jí pak byly hodnoceny.

Více informací lze získat mj. [zde](#).

Sporné body

Odpor vůči návrhům (a to i z Komise samé, např. od britských a švédských reprezentantů) pramení především z názoru, že to nebyly ratingové agentury, které způsobily finanční/hospodářskou/dluhovou krizi, ale primárně členské státy EU svou špatnou politikou. Na opačné straně názorového spektra stojí např. socialisté v EP tvrdící, že jediné nezávislá unijní ratingová agentura je schopna zajistit rating nezávislý na ekonomických zájmech (sic!).

Další vývoj

Novými návrhy se bude v následujícím zabývat Rada a EP, které o nich spolurozhodují.

EP přijal kompromis ve věci regulace krátkého prodeje a swapů úvěrového selhání

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o krátkém prodeji a některých aspektech swapů úvěrového selhání ([KOM\(2010\)482](#))

Plénum EP 15. 11. 2011 [přijalo](#) poměrem 507:25:109 kompromis stran regulace krátkého prodeje a swapů úvěrového selhání.

Kontext

Debata o regulaci komplexních finančních nástrojů dostala v EU nový impuls v souvislosti s projednáváním tzv. finančního balíku (více v příspěvku „Komise hodlá v EU posílit finanční dohled“, [Monitoring duben/září 2009](#)) a s tzv. dluhovou krizí. V květnu 2010 se Německo stalo první zemí v EU, která dočasně zakázala nekrytý (naked) krátký prodej podílů 10 nejdůležitějších domácích finančních institucí (později jej následovalo např. Dánsko, Řecko či Itálie, trvalé restriktce uvalilo Španělsko, Rumunsko, Lucembursko, Litva, Belgie či Rakousko; od začátku finanční krize v září 2008 nekrytý krátký prodej dočasně nebo trvale zakázalo 17 členských států EU). Nedlouho poté Německo spolu s Francií požádalo o vytvoření celounijních pravidel s cílem snížit volatilitu finančních trhů (volatilní finanční trhy mají dopad na reálnou ekonomiku počínaje hypotékami a konče cenami energií a potravin). Komise výzvu Německa a Francie vyslyšela (ač např. mezi situací v zadluženém Řecku a nekrytými krátkými prodeji přímou souvislost nenalezla) a v září 2010 předložila příslušné legislativní návrhy (více v příspěvku „Deriváty, krátký prodej a swapy úvěrového selhání čeká regulace“, [Monitoring září 2010](#)). Výbor ECON se při projednávání [zprávy Pascala Canfina](#) postavil za stanovení co nejpřísnějších pravidel (více v příspěvku „ECON „ladí“ svou pozici k regulaci derivátů, krátkého prodeje a swapů úvěrového selhání“, [Monitoring březen 2011](#)). Rada svůj tzv. obecný přístup, od Canfinovy zprávy v mnohém odlišný, schválila v květnu 2011 (více v příspěvku „Rada schválila obecný přístup k regulaci krátkého prodeje a swapů úvěrového selhání“, [Monitoring květen 2011](#)). Obě instituce dospěly ke kompromisu v říjnu 2011 (více v příspěvku „Rada a EP: kompromis ve věci regulace krátkého prodeje a swapů úvěrového selhání“, [Monitoring říjen 2011](#)).

Obsah a sporné body

Nová norma by měla vést k posílení unijního regulátora (srov. čl. 24 návrhu) a faktickému zákazu prodeje nekrytých swapů úvěrového selhání, což by údajně mělo zajistit snížení počtu spekulací na bankrot členských států EU. Pokud

nová norma vstoupí v platnost, bude nejspíše patřit mezi [nejpřísnější](#) svého druhu na světě.

Členské státy by měly mít podle čl. 12b návrhu (na základě požadavku např. Velké Británie nebo Itálie) možnost své trhy s nekrytými swapy úvěrového selhání otevřít jen dočasně (nejvýše na 12 měsíců; v případě státních dluhopisů na 6 měsíců), za výjimečných okolností a za dohledu unijního regulátora (ESMA), který by měl mít pravomoc se k takovému kroku do 24 hodin vyjádřit, přičemž jeho negativní stanovisko by mělo mít „politickou váhu“.

Obdobně silné postavení by ESMA měl mít i v případě řízení krátkého prodeje v EU. Příslušní obchodníci by jej (a národní regulátory) měli – v souladu s původním návrhem Komise – povinně informovat o svých finančních operacích, pokud jejich tzv. krátká pozice bude o 0,2% jejich kapitálu vyšší než pozice dlouhá (tj. mělo by se ukázat, na které akcie a dluhopisy „uzavřeli sázky“). V případě 0,5% krátké pozice by měla být kromě ESMA informována i veřejnost, resp. trhy. (V případě swapů úvěrového selhání a státních dluhopisů by se měly výše uvedené procentuální podíly krátkých pozic lišit v závislosti na členském státu, Komise by v tomto směru měla přijmout akt v přenesené pravomoci.)

Národní regulátoři by měli být oprávněni pozastavit krátký prodej a operace se swapy úvěrového selhání až na dobu 3 měsíců (s možností prodloužení), popř. na 24 hodin pozastavit obchodování s kterýmkoli jiným finančním produktem, samozřejmě za předpokladu informování ESMA.

Výsledek hlasování EP přivítali zejm. zelení (včetně zpravodaje Pascala Canfina), socialisté a lidovci v EP, a to i přesto, že se jim nepodařilo prosadit, aby (1) zákaz prodeje nekrytých swapů úvěrového selhání bylo možné obejít nejvýše na dobu 24 hodin či (2) aby obchodníci byli nuceni garantovat, že své krátké prodeje nejen lokalizují (kde chtějí nakoupit), ale také zaručí, že si je skutečně mají možnost koupit/půjčit (což v současnosti nutně není, a i proto se v této souvislosti hovoří o „spekulacích“).

Proti kompromisu se již dříve postavila organizace AIMA s tvrzením, že zákaz prodeje nekrytých swapů úvěrového selhání povede ke snížení likvidity na finančních trzích, ke zvýšení jejich volatility a potažmo ke zvýšení nákladů na obsluhu dluhů členských států EU a ke snížení investic do reálné ekonomiky.

Další vývoj

O kompromisu by měla v dohledné době hlasovat i Rada. Výsledná norma by se měla začít uplatňovat nejspíš od listopadu 2012.

EP: Veřejné služby a související státní podporu musíme ošetřit jinak, než požaduje Komise

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Reforma pravidel státní podpory EU pro služby obecného hospodářského zájmu (KOM(2011)146)

Plénum EP 15. 11. 2011 poměrem 488:134:17 schválilo [zprávu](#) Petera Simona týkající balíku 4 návrhů na úpravu státní podpory službám obecného hospodářského zájmu (tj. veřejným službám).

Kontext

Oněmi 4 návrhy jsou následující texty:

1. [Sdělení](#) Komise o použití pravidel Evropské unie v oblasti státní podpory na vyrovnávací platbu udělenou za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu
2. [Rozhodnutí](#) Komise ze dne XXX o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby poskytované určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu
3. [Sdělení](#) Komise Rámec EU pro státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby (2011)
4. [Nařízení](#) Komise (EU) č. .../... ze dne XXX o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis pro podniky poskytující služby obecného hospodářského zájmu

Již v březnu 2011 Komise uveřejnila sdělení týkající se poskytování státní podpory veřejným službám a [zprávu](#) o fungování dosavadních pravidel (více v příspěvku „Komise hodlá změnit pravidla poskytování státní pomoci veřejným službám“, [Monitoring březen 2011](#)).

Otázka veřejných služeb (v dikci EU „služeb obecného hospodářského zájmu“) se dostala do centra pozornosti v souvislosti s rozsudkem Soudního dvora EU ve věci Altmark (podle německé autobusové společnosti) z roku 2003 ([C-280/00](#)). Ten stanovil, že udělení státní podpory poskytovateli veřejné služby je možné jedině ve výši, která kompenzuje samotný závazek poskytování veřejné služby.

Proto v roce 2005 vzniklo [rozhodnutí č. 2005/842](#), které stanovuje, za jakých podmínek je možné poskytnout státní podporu, aniž by bylo nutné ji označovat Komisi, a [tzv. rámeček \(2005/C297/04\)](#), který určuje, jak postupovat v případech, kdy to nutně je.

Uvedené dokumenty doplnila revize tzv. směrnice o transparentnosti ([směrnice č. 2006/111](#)). Platnost celého balíku vypršela v listopadu 2011.

O státní podporu se nejedná, pokud jsou naplněny následující 4 podmínky: 1. jasná definice cíle veřejné služby; 2. parametry pro výpočet kompenzací jsou objektivně stanoveny dopředu; 3. kompenzace nepřekračují nezbytně nutné náklady vzniklé při plnění závazku veřejné služby; 4. poskytovatel je vybrán v tendru nebo jsou kompenzace vypočítány na základě nákladů řádně řízené společnosti, jež je adekvátně vybavena k poskytování veřejné služby. Obecně platí, že o kompenzacích poskytovatelům veřejných služeb není třeba zpravovat Komisi, pokud činí max. 30 mil. € při obratu 100 mil. €. (Nejčastěji bývá Komise notifikována v oblasti poštovních služeb a audiovizuálního vysílání, mezi lety 2006–2011 se tak stalo v 15, resp. 16 případech. Nejméně rozhodnutí naopak Komise vydává v oblasti odpadového a vodního hospodářství – kvůli jejich lokálnímu charakteru, a tedy obvykle malému rozsahu veřejné podpory.)

Komise otázku služeb obecného hospodářského zájmu zařadila také do své širší iniciativy „Single Market Act“ (více v příspěvku „Komise tvrdí, že už ví, jak restartovat vnitřní trh“, [Monitoring říjen 2010](#)). Veřejná konzultace k otázce revize pravidel poskytování státní pomoci veřejným službám proběhla od června do září 2010 (více v příspěvku „Komise otevřela debatu o působení EU v oblasti veřejných služeb“, [Monitoring červen 2010](#)). Konzultace k samotným 4 návrhům byla uzavřena v říjnu 2011 (více v příspěvku „Zainteresovaní aktéři kritizují nové vymezení veřejných služeb a státní podpory“, [Monitoring říjen 2011](#)).

Obsah a sporné body

EP rozporuje zejm. návrh Komise týkající se podpory de minimis.

Dotčené subjekty by podle Komise měly notifikovat podporu, jež by mohla potenciálně omezit hospodářskou soutěž, v případě, že by dosáhla 150 tis. € ročně. EP požaduje, aby 150 tis. € činilo jen roční průměr počítaný v průběhu posledních 3 let, tj. aby bylo dané ustanovení pro relativně malé subjekty omezující ještě méně (Výbor regionů dokonce před časem navrhl strop ve výši až 800 tis. €; více v příspěvku „Zainteresovaní aktéři kritizují nové vymezení veřejných služeb a státní podpory“, [Monitoring říjen 2011](#)).

EP se postavil i proti tomu, aby výjimky ze zákazu státní podpory byly automaticky uznávány pro sídla do 10 tis. obyvatel (toto kritérium navrhl zcela zrušit) a/nebo subjekty s obratem do 5 mil. € ročně. Odmítl také, aby to byla Komise, kdo bude stanovovat kritéria efektivity a kvality

veřejných služeb, neboť to podle něj není v souladu s čl. 14 Smlouvy o fungování EU. Podpořil ale, aby byly výjimky bez dalšího přiznávány poskytovatelům sociálních služeb obecného zájmu.

Proti požadavkům EP, zejm. pokud jde o blokovou výjimku pro zdravotnické subjekty a subjekty nabízející základní sociální služby (resp. uspokojující „základní sociální potřeby“ definované členskými státy, včetně např. sociálního bydlení, služeb zaměřených na sociální začlenění, ochranu ohrožených osob, osob s postižením, seniorů ap.) a/nebo (na žádost Francie) poskytující veřejné služby v oblasti vzdělávání a kultury, se postavila např. organizace UEAPME, podle níž mají potenciál narušit vnitřní trh EU (zvýšit náklady a omezit nabídku).

UEAPME nepřímou upozornila na skutečnost, že navzdory tomu, že EP v řadě svých výtek vůči návrhu Komise argumentoval principem subsidiarity a tím, aby si o konkrétní podobě veřejných služeb de facto rozhodovaly členské státy samy, je to právě EP, kdo usiluje o stanovení poměrně restriktivních (kvalitativních) pravidel na úrovni EU.

Další vývoj

Komise na výstup pléna EP zanedlouho reagovala odložením definitivního schválení balíku až na leden 2012.

Nedala ale (zatím) najevo, zda a/nebo nakolik požadavky EP vezme v potaz.

JURI souhlasí s propojením obchodních rejstříků v celé EU a zahájením jednání s Radou

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 89/666/EHS, 2005/56/ES a 2009/101/ES, pokud jde o propojení ústředních, obchodních a podnikových rejstříků ([KOM\(2011\)79](#))

Výbor JURI 22. 10. 2011 přijal [zprávu](#) Kurta Lechnera týkající se propojení národních obchodních rejstříků, čímž umožnil zahájení jednání o návrhu mezi EP a Radou.

Kontext

Komise svůj návrh uveřejnila v únoru 2011 (více v příspěvku „Komise chce propojit obchodní rejstříky v celé EU“, [Monitoring únor 2011](#)). V současnosti je správa obchodních rejstříků v EU v plné kompetenci členských států, popř. jejich místních (Německo) nebo regionálních (Rakousko) autorit. EU pouze [směrnici č. 68/151](#), resp. [č. 2003/58](#) zajistila, aby je všechny členské státy od roku 2007 zpřístupnily také online. Z toho plyne, že poskytované informace jsou zpravidla v jednom jazyce, a pokud

už dochází k nějaké (dobrovolné) přeshraniční kooperaci, pak je povětšinou limitovaná na určitý typ dat a/nebo generuje data pouze jednorázově (v dávkách), což v praxi znamená, že informace zastarávají. Také není vždy zajištěno, že konkrétní podnikatelský subjekt je v rámci EU za všech okolností jednoznačně identifikovatelný.

Návrh pozměňuje směrnice [č. 89/666](#), [č. 2005/56](#) a [č. 2009/101](#).

Obsah a sporné body

Nová směrnice by měla legislativně ošetřit elektronické propojení (online verzí) obchodních rejstříků ze všech členských států EU. Zpravodaj ale na rozdíl od Komise nepreferuje harmonizaci a „evropeizaci“ obchodních rejstříků, ale spíše vytvoření společné unijní platformy, která by národní obchodní rejstříky pouze doplnila, ale nenahradila. Platformu by nicméně řídila/koordinovala Komise, jež by k tomu měla disponovat možností přijímat příslušná (delegovaná) legislativní opatření.

Rada s uvedeným souhlasí, pouze se trvale táže po způsobu financování celého projektu. Danou otázku ale nepovažuje za zásadní. Jinak řečeno, lze předpokládat, že mandát k jednání, který zpravodaj přijetím svého textu výborem JURI získal, povede k brzkému úspěšnému završení legislativního procesu v prvním čtení.

Další vývoj

Rada by měla o návrhu jednat v prosinci 2011, plénum EP pak v únoru 2012.

EP může vyjednávat s Radou o výjimce z účetních uzávěrek mikropodniků

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Rady 78/660/EHS o ročních účetních závěrkách některých forem společností, pokud jde o mikrosubyjekty ([KOM\(2009\)83](#))

Výbor JURI 22. 11. 2011 umožnil svému předsedovi Klausu Lehnemu, aby ve druhém čtení formálně dojednal kompromis s Radou o výjimce pro mikropodniky týkající se předkládání ročních účetních uzávěrek.

Kontext

Komise svůj návrh na revizi [směrnice č. 78/660](#), vztahující se obecně na všechny společnosti s výjimkou např. finančních institucí, předložila v únoru 2009 s cílem snížit požadavky na velmi malé podnikatelské subjekty, jež vyvíjejí nevýznamnou nebo žádnou přeshraniční aktivitu.

Text zavádí pojem „mikropodnik“: musí mít účetní rozvahu nejvýše 500 tis. € ročně, čistý obrát 1 mil. € ročně a/nebo nejvýše 10 zaměstnanců (splněna musí být alespoň 2 ze 3 uvedených kritérií; více v příspěvku „EP: Mikropodniky mohou získat výjimku z účetních uzávěrek“, [Monitoring leden 2010](#)).

Plénum v březnu 2010 zavedení výjimky pro mikropodniky schválilo, ovšem s předpokladem, že ji musí autorizovat separátně každý členský stát (podle svých potřeb) a musí být zachována povinnost sběru a uchování dat o obchodních transakcích a finanční situaci mikropodniků (více v příspěvku „EP mikropodnikům potvrdil výjimku z účetních uzávěrek“, [Monitoring březen 2010](#)). Ještě v dubnu 2011 vypadala situace v Radě z hlediska podpory nové normě problematicky (více v příspěvku „Rada debatuje o výjimce z účetních uzávěrek mikropodniků“, [Monitoring duben 2010](#)), ovšem již v květnu 2011 dosáhly členské státy politické dohody (více v příspěvku „Rada dosáhla politické dohody o výjimce z účetních uzávěrek mikropodniků“, [Monitoring květen 2011](#)).

Obsah

Kompromis by měl zvýšit prahy 2 ze 3 výše uvedených kritérií mikropodniků, aby na výjimku „dosáhl“ větší počet subjektů.

Podle Rady měl mít mikropodnik účetní rozvahu nejvýše 250 tis. € ročně a čistý obrát 500 tis. € ročně, tedy polovinu toho, co navrhovala Komise. Podle kompromisu by měla účetní rozvaha činit až 350 tis. € ročně a čistý obrát až 700 tis. € ročně. Na požadavku na počet zaměstnanců by se nemělo měnit nic.

Stále by mělo platit, že zavedení výjimky bude fakultativní, tj. že členské státy se budou moci rozhodnout, zda ji na svém území uplatní, nebo ne. Na druhou stranu bude muset být zachována povinnost sběru a uchování dat o obchodních transakcích a finanční situaci mikropodniků.

Sporné body

Řada relevantních aktérů (mj. UEAPME, ACCA) uvedené změny rozporuje s argumentem, že pokud již EU hodlá umenšovat byrokratickou zátěž, měla by tak činit jinde, neboť řada dat s ročních účetních uzávěrek sice nebude třeba pro daňové autority, ale kupř. finanční instituce je budou kvůli poskytování úvěrů vyžadovat i nadále – a podniky je proto budou i nadále nuceny sbírat a vyhodnocovat.

Tuto argumentaci vzalo za svou např. Portugalsko. Naopak Francie a Lucembursko vyjádřily obavy, aby další zjednodušování legislativy nenarušilo dosud akcentované požadavky na transparentnost a koherenci s relevantní legislativou EU.

Další vývoj

Plénum EP by mělo o kompromisu hlasovat 13. 12. 2011, Rada pak patrně 19. 12. 2011.

Komise mění pravidla auditu

Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directive 2006/43/EC on statutory audits of annual accounts and consolidated accounts (COM(2011)778)
Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on specific requirements regarding statutory audit of public-interest entities (COM(2011)779)

Komise 30. 11. 2011 [uveřejnila](#) očekávané návrhy cílící na zásadní změny v oblasti auditu.

Kontext

Již v říjnu 2010 Komise uveřejnila tematickou [zelenou knihu](#) s odůvodněním, že audity jsou klíčové pro znovuzískání důvěry ve finanční trh. Ta podle její interpretace utrpěla především v krizi započaté v roce 2008. Audity podle Komise musejí plnit svůj účel a nebýt jen „fíkovým listem“ finančních institucí. („Bezprostředně před krizí, během ní i po ní skončily audity některých velkých finančních institucí s výsledkem „bez výhrad“, přestože jejich finanční zdraví vykazovalo vážné vnitřní nedostatky.“) Zelená kniha byla vystavěna okolo 2 hlavních témat: nezávislosti a dohledu Komise (více v příspěvku „Komise předložila zelenou knihu o auditech“, [Monitoring říjen 2010](#), a v příspěvku „Změnu politiky v oblasti auditu podle Komise schvaluje většina aktérů“, [Monitoring únor 2011](#)). Plénum EP přijalo k zelené knize v září 2011 právně nezávaznou [zprávu](#) Antonia Masipa Hidalgo (více v příspěvku „EP: Změna politiky v oblasti auditu je nutná“, [Monitoring září 2011](#)).

Předložené návrhy by se měly dotknout zejm. před nedávnem implementované [směrnice č. 2006/43](#).

Obsah

Návrhy se týkají povinného auditu subjektů veřejného zájmu (banky, pojišťovny, společnosti kotované na burze ap.; srov. směrnice č. 2006/43) a obsahují opatření, jejichž cílem je „dosáhnout větší nezávislosti auditorů a dynamičtějšího trhu s povinnými audity“:

1. Měla by být zavedena povinnost střídání auditorů společnosti po maximálně 6 letech – s možností „návratu“ nejdříve po 4 letech. Období 6 let by mělo být možné prodloužit o polovinu, pokud budou prováděny tzv. společné audity, tj. pokud 1 účetní jednotka (tj. subjekt, který je předmětem auditu) bude pro výkon svého au-

ditu využívat paralelně více než 1 auditorskou společnost (dle původních neveřejných návrhů měly být společné audity povinné).

2. Subjekty veřejného zájmu by měly své auditory vybírat v otevřeném a transparentním nabídkovém řízení. Audity samotné by měly být podrobnější, jejich ceny (kvůli transparentnosti) veřejné.
3. Auditorové společnosti by neměly poskytovat svým (auditovaným) klientům neauditorské (konzultantské, poradenské) služby. Velké auditorové společnosti by navíc měly striktně oddělit auditorskou a neauditorskou činnost, resp. neauditorskou činnost zcela [eliminovat](#).
4. Dohled nad odvětvím auditu by měl realizovat orgán ESMA a národní orgány.
5. Auditorové firmy by měly „výměnou“ za regulaci a obligatorní přijetí [mezinárodních auditorových standardů](#) získat „pas“ pro provozování své činnosti kdekoliv v EU (tj. bez nutnosti registrace v každém členském státě zvlášť).

Sporné body

Návrhy Komise mají potenciál ovlivnit zejm. tzv. velkou čtyřku (Deloitte, Ernst & Young, KPMG, PricewaterhouseCoopers), jež ovládá [údajně](#) nejméně 85 % trhu v EU.

Podle „velké čtyřky“ nepovedou návrhy ke kvalitnějším auditům, ale pouze ke zvýšení administrativních nákladů – jak na straně auditorových firem, tak auditovaných subjektů. To je názor, který dané firmy artikulují dlouhodobě.

Auditované subjekty s účetní rozvahou nad 100 mil. € by měla nová regulace podle Komise přijít na 90–150 tis. € ročně, v případě malých a středních podniků by měly dodatečné náklady činit cca 10 tis. € ročně.

Další vývoj

Oběma návrhy se bude zabývat Rada a EP. Komise předpokládá, že výsledné normy by se mohly začít uplatňovat nejpozději v roce 2015.

ZEMĚDĚLSTVÍ**Ministři zemědělství si vyměňovali názory na reformu SZP**

Press Release: 3123rd Council meeting Agriculture and Fisheries, Brussels, 14 November 2011 ([16754/11](#))

Zasedání Rady 14. 11. 2011 dominovala vedle takových otázek, jako je společná rybářská politika, lesnictví, budoucnost potravinové pomoci pro

nejchudší v EU či problémy některých nových členských zemí s ukončením přechodného období na zavedení „obohacených klecových systému“ pro nosnice, především jedna z prvních ostřejších výměn názorů nad některými prvky navrhované reformy SZP pro období po roce 2014. Podle očekávání nejvíce kontroverzí vyvolává návrh týkající se budoucnosti přímých plateb a podmínky „ozelenění“, které mají nově podmiňovat nárok na pobírání přímých zemědělských plateb.

Kontext

V říjnu 2011, téměř rok po zveřejnění sdělení, v němž Komise předběžně indikovala, jak si představuje budoucnost SZP do roku 2020, představila EK [balík](#) složený tentokrát již z konkrétních legislativních návrhů. Klíčové změny se týkají přímých plateb, řízení krizí, dalšího „ozelenění“ SZP či nových priorit politiky rozvoje venkova. EK chce ještě více než v předchozím období podporovat drobné zemědělce, mikropodniky, mladé zemědělce, zemědělství ve znevýhodněných oblastech a také investice do výzkumu a inovací. Naopak pro velké podniky je navrhováno zastropování a „progresivní redukce“ přímých plateb v závislosti na velikosti podniku a výši přímých plateb získávaných v minulosti (více v příspěvku „Komise zveřejnila kompletní balík návrhů reformy SZP pro období po roce 2013“, [Monitoring říjen 2011](#)).

Reforma tak sice v oblasti přímých plateb oproti minulosti trochu zvětšuje manévrovací prostor pro členské státy, jak naložit s částkou přidělenou v rámci národní obálky. Je též vidět určitá snaha po odstranění markantních rozdílů ve výši základní platby mezi členskými státy, i když je stále hodnocena jako nedostatečná. Zastropování a redukce přímých plateb podle velikosti podniku a snaha o zvýhodnění menších podniků i při dodržování legislativních pravidel a požadavků se ale dotknou především států s velkou průměrnou výměrou plochy na zemědělský podnik. Skutečnost, že velká část národní obálky je určena pro podporu ekologicky hospodařících zemědělců a především kontroverzní požadavky na ochranu klimatu a životního prostředí (zejm. povinný požadavek, aby 7% plochy, na kterou se má poskytovat podpora v podobě základní přímé platby, bylo využíváno „v ekologickém zájmu“) jsou také novinkami, s nimiž některé členské státy vyjadřují nesouhlas.

Obsah a sporné body

V rámci debaty o reformě SZP bylo diskutováno především o tom, jakým způsobem návrh Komise definuje „aktivního zemědělce“, který jediný by měl mít dle návrhu nárok na pobíra-

ní přímých plateb. Kritika ze strany některých členských států se následně týkala elementů již zmiňovaného „ozelenění“ SZP.

Především jde o to, jaká část národní obálky musí být na podporu těchto schémat členskými státy povinně vyčleněna (alespoň 30% z národní obálky) a potom též důsledků, jaké budou mít povinné požadavky pro „ozelenění“.

Jedná se především o to, že zemědělci, aby mohli uplatnit nárok na základní platbu, musí na ploše, na níž chtějí platbu uplatnit, dodržovat 3 základní podmínky:

- a) Pokud orná půda zemědělce zahrnuje více než 3 ha a po významnou část roku není zcela využívána k produkci trávy, neleží zcela ladem nebo není zcela oseta plodinami pěstovanými ve vodě, musí zemědělec povinně na této orné půdě pěstovat 3 různé plodiny. Žádná z těchto 3 plodin přitom nesmí pokrývat méně než 5% orné půdy a hlavní plodina nesmí přesáhnout 70% orné půdy.
- b) Zemědělec musí zachovávat ve svém zemědělském podniku stávající trvalé travní porosty (pokud pro rok 2014 ohlásí zemědělec určitou část půdy jako trvalý travní porost, musí jej jako trvalý travní porost zachovávat i do budoucna).
- c) Zemědělci musí zajistit, aby min. 7% ha, na které lze poskytnout základní podporu, stalo plochou „využívanou v ekologickém zájmu“.

Do takové plochy lze počítat např. pozemky ležící ladem, terasy, ochranné pásy, zalesněné oblasti, různé krajinné znaky apod. Zemědělci přitom nepomůžou, pokud již má plochu porostlou trvalými travními porosty, tuto plochu totiž nelze do oněch požadovaných 7% „ekologické plochy“ zahrnout.

Požadavky na „ozelenění“ evropského zemědělství vyvolávají kontroverze, zemědělci je připodobňují k návratu k historickému střídavému či úhorovému systému hospodaření. V pozadí může být nejen snaha posílit ekologickou složku hospodaření, která může být v některých případech pozitivní (povinné pěstování 3 plodin by mohlo ukončit stávající praxi monokulturního pěstování některých komerčních plodin, které na některých místech vytlačily jiné plodiny, např. řepka k výrobě biopaliv), ale také snaha prostým způsobem regulovat a omezovat zemědělskou produkci (k tomu s velkou pravděpodobností směřuje i povinný požadavek vynětí 7% půdy pro ekologické účely).

Většinu členských států znepokojuje také očekávatelný nárůst byrokracie spojený s těmito novinkami, což je v přímém rozporu se „zjednodušováním SZP“, které EK deklaruje jako jednu z hlavních priorit reformy.

Dalšími novinkami jsou dodatečné startovací podpory mladým zemědělcům, na které mají členské státy vyčlenit až 2% ze své národní obálky, a zvýhodnění drobných zemědělců tím, že jsou ve svém nároku na paušální platbu od 500 € do 1 000 € na hospodářství a rok osvobození od dodržování zmíněných povinných postupů pro ochranu klimatu a životního prostředí.

Tyto návrhy většina delegací členských států v Radě přijala pozitivně, některé z nich ale nesouhlasí s jejich povinným charakterem a dávaly by přednost tomu, kdyby podpora drobných a mladých zemědělců byla dobrovolným schématem.

Také navrhované principy distribuce přímých plateb mezi členskými státy a redistribuce v rámci členských států na základě platebních oprávnění (systém SAPS užívaný ve většině „novějších“ členských států i systém SPS typický pro EU-15 mají být zrušeny v jejich stávající podobě a nahrazeny novým systémem plateb) vyvolávají u členských států pochybnosti.

Pozice ČR

ČR na zasedání Rady zastupoval ministr zemědělství Petr Bendl. Během jednání [zdůrazňoval](#), že ČR má zájem především o posílení konkurenceschopnosti, transparentnosti a také zjednodušení SZP. V rozporu s první prioritou je podle něho především požadavek na povinné vyjímání 7% obhospodařených pozemků pro ekologické účely.

V případě ČR by to podle ministra Bendla znamenalo až 250 tis. ha ležících ladem, požadavek je také nevýhodný vzhledem k některým specifickým českého zemědělství, jako je stále ještě masivní hospodaření na pronajaté půdě.

Český ministr se setkal také s komisařem pro zemědělství a rozvoj venkova Dacianem Ciolosem, kterému připomenul také trvající nesouhlas ČR s navrhovaným systémem zastropování přímých plateb.

Problém spočívá v tom, že ČR má zdaleka největší průměrnou výměru zemědělsky využívané plochy (v ha) na zemědělský podnik v celé EU. Zatímco v ČR podle [údajů EK](#) dosahuje zemědělský podnik průměrné velikosti 89 ha zemědělsky využívané plochy, v Dánsku, které je v rámci EU na druhém místě, je to 60 ha, v Lucembursku 57 ha, ve Velké

Británii 54 ha a ve Francii 52 ha. V Německu je velká rozloha zemědělských podniků charakteristická spíše pro oblasti bývalé NDR než pro někdejší západní Německo a průměrná velikost zemědělského podniku zde dosahuje 46 ha. Naopak drobné rodinné farmy jsou typické pro Itálii či pro Řecko, ale také pro bývalé státy socialistického bloku, v nichž kolektivizace z různých politických důvodů nedosahovala takových rozměrů jako v Československu či v NDR (typicky Maďarsko či Polsko). Určitým extrémem je potom Rumunsko, kde je zemědělská produkce na venkově roztržštěná do množství malých hospodářství.

Tyto skutečnosti jen dokládají různorodost charakteristik zemědělské výroby v EU a paradoxní podstatu snahy zavést jednotící pravidla bez ohledu na množství specifíků.

Vzhledem k tomu, jakým způsobem budou probíhat ještě další jednání v Radě a na závěr samotné hlasování, bude velmi důležité koaliční vyjednávání ČR s dalšími státy k prosazení zájmů v oblasti reformy SZP. Ministr Bendl dle [tiskové zprávy](#) Ministerstva zemědělství ČR jednal na okraj listopadového zasedání Rady o podpoře společných postojů k reformě SZP s ministry Dánska a Švédska.

Již začátkem listopadu 2011 [jednal](#) ministr Bendl v Bruselu také se zástupci výboru AGRI a s českými europoslanci.

Další vývoj

Debata o reformě SZP má v Radě pokračovat. V prosinci 2011 bude věnována především změnám, které jsou plánovány v oblasti rozvoje venkova.

Rada má o reformě rozhodovat kvalifikovanou většinou, důležité proto bude složení koalic, které se budou utvářet ve prospěch či naopak v neprospěch jednotlivých navrhovaných aspektů reformy.

Zanedbatelným hráčem není ani EP, který pod vlivem Lisabonské smlouvy poprvé o reformě SZP spolurozhoduje.

Komise počítá s přijetím a implementací jednotlivých návrhů do konce roku 2013; v platnost by měly vstoupit k 1. 1. 2014 vzhledem k tomu, že po finanční stránce je reforma SZP těsně provázána s novou finanční perspektivou pro období 2014–2020.

VE ZKRATCE...

Sport v hledáčku EU: Komise a EP proti násilí a netoleranci

Komise 8. 11. 2011 [udělila](#) finanční podporu ve výši 125–200 tis. € 12 iniciativám zaměřeným (1) na boj proti násilí a netoleranci ve sportu a (2) na zlepšení organizace sportu v EU. Výbor CULT ji v tomto úsilí [podpořil](#) 10. 11. 2011 přijetím [zprávy](#) Santiaga Fisase Aixelly o „evropském rozměru v oblasti sportu“, jež cílí mj. na přísné testy za fotbalové chuligánství (měl by např. vzniknout celoevropský seznam osob vykázaných z fotbalových ochozů), doping či ovlivňování výsledků sportovních utkání. Rada 29. 11. 2011 rovněž [přijala](#) dvojí tematické závěry: [jedny](#) se týkají ovlivňování výsledků sportovních utkání a [druhé](#) „role dobrovolných aktivit ve sportu k propagaci aktivního občanství“. ČR je přímo zapojena mj. do následujících iniciativ Komise: „Prevence sexuálního násilí ve sportu“, „Rozvoj opatření pro boj proti násilí a rasismu ve fotbalu prostřednictvím preventivních systémů soustředících se na fanoušky v celé Evropě“ či „Dobré místní sportovní vedení“. V letech 2014–2020 hodlá Komise daný typ iniciativ financovat z programu „Erasmus pro všechny“, na něž má být alokováno celkem (na celé období) 15,2 mld. €.

Rada přijala směrnici o finančních konglomerátech

Rada 8. 11. 2011 [přijala](#) revizi [směrnice č. 2002/87](#) o finančních konglomerátech, tj. subjektech, které kombinují různé druhy regulovaných finančních společností (banky, pojišťovny ap.), což je z určitého úhlu pohledu činí náchylnějšími vůči externím rizikům. Smyslem revize bylo především přizpůsobení směrnice FICOD (Financial Conglomerates Directive) nové (přísnější) dohledové architektuře EU (více v příspěvku „EU schválila finanční balík“, [Monitoring září 2010](#)) a odstranění legislativních „mezer“. Na jednu stranu by mělo být díky nové normě možné snáze identifikovat konglomeráty, jimž hrozí menší míra rizika, na straně druhé by ale dohledové orgány (národní i unijní) měly mít více nástrojů vůči konglomerátům rizikovějším. Revize se přímo dotkne i směrnic o kapitálové přiměřenosti ([č. 2006/48](#) a [č. 2006/49](#)) a [směrnice č. 98/78](#).

Rada schválila „šestibalík“

Rada 8. 11. 2011 [přijala](#) finální podobu legislativního „šestibalíku“ (six pack), textů, jež mají revidovat a zpřísnit Pakt stability a růstu a výrazně kvalitativně pozměnit dosavadní měnovou integraci v EU (v eurozóně). Již v září 2011 Rada dosáhla v dané věci kompromisu s EP (více v příspěvku „EP a Rada dosáhly kompromisu stran rozpočtových pravidel v eurozóně“, [Monitoring září 2011](#)).

Spotřebitelé i zdravotnictví mohou počítat s finanční podporou EU i v letech 2014–2020

Komise 9. 11. 2011 [uveřejnila](#) svou představu podpory [politiky ochrany spotřebitele](#) a [zdravotnictví](#) v letech 2014–2020. Navázala tak na jednání o nové finanční perspektivě EU jako celku (více v příspěvku „Komise zveřejnila konkrétní návrh podoby finanční perspektivy 2014–2020“, [Monitoring červen 2011](#)) a existenci „desetiletky“ [Evropa 2020](#). V oblasti spotřebitelské politiky by mělo být vynaloženo celkem 197 mil. € (o 40,2 mil. € než v letech 2008–2013), a to primárně na 4 priority: zvýšení bezpečnosti výrobků; zlepšení informovanosti spotřebitelů; posílení práv spotřebitelů (včetně např. zavedení alternativního řešení sporů; více v příspěvku „EP podporuje zavedení systému alternativního řešení sporů v EU“, [Monitoring říjen 2011](#)); posílení přeshraniční vymahatelnosti práva. Co se týče zdravotnictví, hodlá Komise alokovat 446 mil. € (o 125 mil. € než v letech 2008–2013) zejm. na rozvoj inovativních a udržitelných zdravotnických systémů; zvýšení přístupu ke zdravotní péči; prevenci chorob; ochranu před přeshraničními zdravotními hrozbami. Konkrétně by měla Komise podporovat spolupráci členských států v oblasti vzácných onemocnění či v oblasti boje proti rakovině.

Fiscus: program Komise pro oblast daní a cel po roce 2014

Komise 9. 11. 2011 [uveřejnila](#) svůj [návrh](#) na vytvoření programu Fiscus, jenž by měl fungovat mezi lety 2014–2020, tj. v rámci nové finanční perspektivy (více v příspěvku „Komise zveřejnila konkrétní návrh podoby finanční perspektivy 2014–2020“, [Monitoring červen 2011](#)). 777,6 mil. € by mělo být

využito mj. na posílení spolupráce mezi celními a daňovými orgány členských států, odbornou přípravu zaměstnanců v oblasti daní a cel, boj proti podvodům, snižování administrativní zátěže či na posílení spolupráce se třetími zeměmi. Fiscus by měl propojit 2 stávající samostatné programy pro daně a cla.

Nové sdělení o dvojmž zdanění

Komise 11. 11. 2011 [vydala sdělení](#) o dvojmž (ne)zdanění, k němuž nejčastěji dochází, pokud fyzické nebo právnické osoby působí současně ve více členských státech EU. Cílem dokumentu je přesně identifikovat, v čem daný problém tkví a jak jej řešit (např. fórem, které by se mělo otázce věnovat, či vytvořením závazné unijní procedury pro řešení sporů vzniklých v důsledku dvojmž zdanění), a otevřít veřejnou konzultaci zainteresovaných stran. Navzdory tomu, že odpovědný komisař Algirdas Šemeta tvrdí, že dvojmž zdanění je závažný problém, nepřesahuje v případě právnických osob ani podle něj řády jednotek milionů eur ročně, a je tedy diskutabilní, zda by měla EU v dané oblasti vyvíjet legislativní iniciativu. Alternativním řešením jsou bilaterální nebo multilaterální dohody mezi členskými státy založené na mezinárodním právu. Současně se sdělením Komise uveřejnila [návrh](#) na revizi [směrnice č. 2003/49](#) o společném systému zdanění úroků a licenčních poplatků, aby bylo napříč EU zajištěno, že obvyklá srážková daň z těchto příjmů bude vybrána skutečně jen jednou (fakticky by mělo jít o sblížení dané normy s obsahem [směrnice č. 2003/123](#) o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností z různých členských států). Analogické opatření by měla Komise předložit záhy i pro dědickou daň a později i pro dividendy.

Přídavné látky v potravinách: už se ví, co je povoleno

12. 11. 2011 byla v Úředním věstníku EU [uveřejněna](#) 2 nařízení obsahující seznamy (1) přídavných látek do potravin a (2) přídavných látek ve složkách potravin. Přídavné látky (tzv. „éčka“) jsou látky, které se přidávají do potravin z různých technických důvodů, např. z důvodu konzervace, stabilizace, přibarvování, slazení. [První](#) z uvedených seznamů ([nařízení č. 1129/2011](#)) se začne používat v červnu 2013, druhý ([nařízení č. 1130/2011](#)) 20. den po uveřejnění příslušného nařízení. Obě nařízení byla přijata na základě nařízení č. 1333/2008 o potravinářských přídavných látkách, resp. pozměnila jeho Přílohu II a Přílohu III. Nové seznamy nahrazují seznamy, které byly dříve předmětem několika příloh hned 3 různých norem ([nařízení č. 1332/2008](#),

[č. 1333/2008](#), [č. 1334/2008](#)). Nová nařízení kromě zmíněných seznamů stanoví mj. také (1) podmínky, za nichž lze do potravin přídavné látky přidávat, a (2) pokyny, jak má žadatel postupovat při žádosti o schválení jejich použití. Komise při dané příležitosti [nařízením č. 1131/2011](#) povolila i používání steviol-glykosidů, látek až 300krát sladší než cukr. Krom toho již od března 2010 probíhá program přehodnocování všech dosud schválených potravinářských přídavných látek Evropským úřadem pro bezpečnost potravin (EFSA). Celý proces potrvá do roku 2020. Cílem je [umožnit používání](#) pouze takových přídavných látek, které jsou bezpečné (z hlediska nejnovějších vědeckých poznatků; více [zde](#)).

Komise posiluje administrativní spolupráci v oblasti spotřebních daní

Komise 14. 11. 2011 [uveřejnila návrh](#), jehož výsledkem by mělo být nařízení posilující administrativní spolupráci v oblasti spotřebních daní. Cílem je reflektovat v dosavadní legislativě ([nařízení č. 2073/2004](#)) zejm. systém EMCS, který [funguje](#) od dubna 2010 (plně od března 2011) a umožňuje automatické (tj. nemanuální) sledování pohybu a kontrol zboží podléhajícího spotřební dani (zejm. alkohol a tabákové výrobky) v rámci celé EU. Opatření by mělo vést k lepšímu výběru daně a ochraně příjmů členských států.

Tělesné skenery ano, ale...

Komise 14. 11. 2011 [schválila](#) pravidla, která letištím v EU umožní využívat z bezpečnostních důvodů tělesné skenery, které jsou schopny zobrazovat člověka jako nahou postavu (bez možnosti rozpoznat její tvář). Letiště ale budou muset splnit přísné podmínky. Formálně se změní příloha [nařízení č. 300/2008](#). Některé státy (např. Nizozemsko, Finsko, Německo, Francie, Itálie a Velká Británie) tyto skenery testovaly po zmařeném teroristickém útoku z prosince 2009, kdy se útočník pokusil vyhodit do povětří letadlo na lince z Amsterdamu do Detroitu pomocí plastické výbušniny, kterou ukryl do spodního prádla. Dosud používání tělesných skenerů v omezené míře upravovala národní opatření a standardy. Tělesné skenery nebudou povinné, nová unijní pravidla pouze určí podmínky týkající se např. ochrany zdraví či základních práv občanů. Snímky ze skenerů by nemělo být možné skladovat. Lidé kontrolující výstupy ze skenerů by měli být v jiné místnosti, než ti, kteří skenery procházejí. Cestující by také měli být povinně informováni o tom, jak tento druh kontroly probíhá, a měli by mít možnost být zkontrolováni jiným způsobem.

EP: Uznávání odborných kvalifikací v EU musí být rychlejší

Plénum EP 15. 11. 2011 [souhlasilo](#) s tím, aby uznávání odborných kvalifikací v EU bylo rychlejší. Poměrem 463:163:17 přijalo nelegislativní [zprávu](#) Emmy McClarkin reagující na [zelenou knihu](#) Komise o implementaci [směrnice č. 2005/36](#). Daná norma by měla i podle EP doznat změn. Komise ji plánuje předložit v prosinci 2011 v rámci své iniciativy „Single Market Act“ (více v příspěvku „Single Market Act ,tlačí“ EP i Komise“, [Monitoring duben 2011](#)). Podle EP by měl na bázi dobrovolnosti vzniknout např. tzv. profesní průkaz propojený s elektronickým systémem [IMI](#). To by mělo zajistit, že uznávání odborných kvalifikací se obejde bez četných (dosud velmi častých) byrokratických procedur (problémem je zejm. koncept tzv. částečného přístupu k profesi, jenž se uplatňuje v případech, kdy nejsou definice jednotlivých profesí mezi členskými státy srovnatelné), vše samozřejmě za striktního dodržení podmínky zachování ochrany osobních údajů. Na druhou stranu by systém měl obsahovat i „aktivní mechanismus včasného varování“, který by měl garantovat, že se všichni zainteresovaní včas dozvědí o zahájení řízení s konkrétním držitelem kvalifikace, např. pokud mu bylo z nějakého důvodu zakázáno poskytovat služby (typicky lékař se zákazem výkonu své profese). EP také navrhl, aby se zpřísnily požadavky na jazykovou kompetenci zdravotnického personálu, resp. aby jazykové znalosti byly součástí systému uznávání jeho kvalifikace v celé EU. Stávající směrnice stanovuje pravidla pro uznávání odborných kvalifikací v případě 800 kategorií regulovaných profesí (profesí samých je cca 4 700), kvalifikace 7 profesí (lékaři, stomatologové, lékárníci, zdravotní sestry, porodní asistentky, veterináři a architekti) jsou na jejím základě uznávány automaticky. Podle EP by se měl počet regulovaných profesí spíše snižovat (Komise je zatím opačného názoru).

Čistící prostředky pro domácnosti už jen bez fosfátů

Coreper 15. 11. 2011 podpořil revizi [nařízení č. 648/2004](#) o detergentech, tedy „látkách nebo přípravcích obsahujících mýdla nebo jiné povrchově aktivní látky určené pro prací a čisticí procesy“. V souladu s postojem EP podpořil další omezení používání fosfátů, což Komise ve svém [původním návrhu](#) nepředpokládala. Plénum EP by mělo výsledek jednání Coreperu nejspíše přijmout, a to v prosinci 2011. Coreper totiž podpořil i dřívější vstup nové normy v platnost: namísto 1. 1. 2018 již 1. 1. 2017 (ustanovení týkající se pracích prášků by se měla uplatnit

již 30. 6. 2013; srov. Příloha VII, Sekce B návrhu). Nová norma by se měla týkat výhradně detergentů používaných v domácnostech.

EP: Regulujme jen přeshraniční aspekty online hazardu

Plénum EP 15. 11. 2011 přijalo nelegislativní [zprávu](#) Jürgena Creutzmanna týkající se potenciální regulace hazardních her na internetu. Ta by měla být omezena především na jejich přeshraniční aspekty (boj proti nelegálnímu hazardu, praní špinavých peněz a podvody, zvláště v oblasti sportu). Členské státy by také měly mít možnost samy si zvolit, zda online hazardní hry vůbec povolí, resp. zda půjdou cestou monopolního poskytovatele či systému (většího počtu) licencí. EP zprávou reagoval na příslušnou [zelenou knihu](#) Komise. Ještě v březnu 2009 EP [zprávou](#) Christel Schaldemose jakoukoli legislativní akci na úrovni EU v dané oblasti zpochybňoval. Výsledek hlasování EP přivítala jak organizace EGBA reprezentující část soukromých poskytovatelů online hazardních her, tak European Lotteries sdružující monopolní poskytovatele hazardních her v Evropě.

Rada přijala směrnici o boji proti sexuálnímu zneužívání dětí a dětské pornografii

Rada 15. 11. 2011 [přijala návrh](#) směrnice, která má posílit boj proti zneužívání dětí, včetně sexuálního turismu, a zamezit šíření dětské pornografie. [Usnesení](#) o návrhu schválil už v říjnu 2011 velkou většinou EP (více v příspěvku „EP schválil zpřísnění postihů v oblasti sexuálního zneužívání dětí a dětské pornografie“, [Monitoring říjen 2011](#)). Cílem směrnice je harmonizace práva členských států v případě cca 20 trestných činů, u nichž navíc stanovuje vysoké trestní sazby. Nová pravidla, s jejichž transpozicí do právních řádů členských států se počítá během 2 let, mají též například účinněji zabránit kontaktům osob trestaných za zneužívání dětí s jejich oběťmi, a to i v případě odstěhování pachatelů do jiného členského státu. Mělo by tak být zamezeno např. těm případům, kdy osoba v minulosti odsouzená za zneužívání dětí žádala v jiném členském státě o práci, která by se týkala práce s dětmi. Dětským obětím má být také zajištěna maximální ochrana během vyšetřování či soudních procesů. Členské státy dle směrnice mají hlídat také šíření dětské pornografie na internetu. Státy jsou povinny zařídit rychlé odstranění takových stránek provozovaných na jejich území a současně jim umožňují vyžadovat odstranění takových stránek, pokud jsou provozovány mimo ně. Směrnice dokonce umožňuje blokování přístupu k takovým stránkám.

EP přijal usnesení, které se týká zdraví včel

EP na plenárním zasedání 15. 11. 2011 přijal [usnesení](#) o zdraví včel a problémech ve včelařství. EP v něm vyzývá k celoevropské akci, která by měla zabránit alarmujícímu vymírání včelstev. Podle usnesení by vymírání včel mohlo mít vážné dopady nejen na ekologickou stabilitu, ale také na samotnou produkci potravin v Evropě. Podpora sektoru včelařství ovšem vedle ekologických ohledů a potravinové bezpečnosti bere v potaz také to, že v EU tento sektor poskytuje okolo 600 tisíc pracovních míst. Usnesení tak vyzývá Komisi, aby především poskytla vyšší finanční zdroje a posílila po roce 2013 v souvislosti s reformou SZP stávající podporu včelařství, která probíhá v souladu s již existujícími programy. Jednou ze základních priorit má být ochrana biologické rozmanitosti včel. EP vyzval Komisi také k tomu, aby provedla objektivní výzkum v oblasti týkající se možných vlivů GM plodin a monokulturního hospodaření na zdraví včel.

Označení „Evropské dědictví“ od roku 2013

Plénium EP na svém zasedání 16. 11. 2011 přijalo [návrh nařízení](#) o zavedení označení „Evropské dědictví“ od roku 2013. Toto označení dostanou ta místa, která jsou nějakým způsobem spojena se společnou evropskou historií. Nebude ani tak záležet na jejich architektonické nebo estetické kráse, ale spíše na symbolickém rozměru ve vztahu k evropské integraci. Od roku 2013 bude skupina 13 expertů vybírat každé 2 roky vždy jednu pamětihodnost ze dvou navržených každým členským státem. Účast členských států bude dobrovolná. Označení bude garantovat kvalitu vybraného místa (monument, příroda, archeologické, urbanistické nebo průmyslové oblasti, přírodní scenérie, vzpomínková místa, kulturní produkty a objekty spjaté s dědictvím svázaným s daným místem). Zvláštní pozornost bude věnována místům s „transnárodním charakterem“ a významem pro evropskou historii. Národní státy budou mít také možnost přihlásit vybrané místo mezi „tematické značky“ (ty budou v rámci skupiny členských států tematicky spojovat určitá místa). Udělování těchto značek bylo navrženo již na mezinárodní konferenci v roce 2006. Za údržbu a propagaci těchto speciálně označených míst budou odpovídat členské státy. Komise jen vytvoří speciální webovou stránku, kde je bude propagovat.

EP požaduje strategie integrace Romů

Podle EP by měly členské státy vypracovat strategie integrace a nediskriminace Romů do společnosti, zajistit, že budou chodit do běžných škol, moci se

stěhovat a že do tohoto procesu budou zapojeni i aktéři na místní a regionální úrovni. EP vypracoval zprávu již v březnu 2011 (více v příspěvku „EP chce zavést minimální evropské standardy pro Romy“, [Monitoring březen 2011](#)), znovu na toto téma vedl diskuzi 16. 11. 2011. Poslanci kritizovali Komisi, že v otázce boje proti diskriminaci Romů „nejde dál“, a vyzvali státy, aby své strategie integrace vypracovaly do konce roku 2011. Komise slíbila, že její návrh nezůstane pouze na papíře, ale doplní a dopracuje příslušnou legislativu. Poté, co Komise zhodnotí národní strategie, podá zprávu zpět EP, patrně již na začátku roku 2012.

Kouřit lze už jen „samohasící“ cigarety

Počínaje 17. 11. 2011 lze v EU prodávat už jen „cigarety se sníženou náchylností ke vznícení“, tedy takové, které automaticky zhasnou po chvíli, kdy je kuřák přestane kouřit, protože při výrobě se do dvou míst v cigaretě vkládají dva kroužky silnějšího papíru (tj. tabák dohoří k jednomu z těchto kroužků a pak by měl sám zhasnout, jelikož kroužek zabrání přístupu vzduchu/kyslíku). Cílem tohoto opatření je snížit až o 40 % riziko vzniku požárů, při nichž v důsledku zapálené cigarety dojde k úmrtí (ročně je jich v EU [podle Komise](#) cca 30 tis., zemře při nich až 1 000 osob a 4 000 osob se zraní). Přestože by nový typ cigaret neměl zvýšit jejich cenu a delší dobu se prodávají např. v USA, Kanadě, Austrálii nebo Finsku, spotřebitelé tento krok kritizují. Formálně se začaly uplatňovat normy ČSN EN 16156:2011 (Cigarety – Posouzení náchylnosti ke vznícení – Bezpečnostní požadavek) a ČSN EN ISO 12863:2011 (Standardní metoda zkoušení pro posouzení náchylnosti cigaret ke vznícení) vypracované na základě [směrnice č. 2001/95](#) o obecné bezpečnosti výrobků, resp. [rozhodnutí č. 2008/264](#).

Nové přeshraniční online veřejné služby

Komise u příležitosti poznaňské konference věnované využívání informačních a komunikačních technologií ve veřejné správě (eGovernment) 17. 11. 2011 [představila](#) 5 nových přeshraničních online veřejných služeb, které by měly být – po proběhnutím pilotním provozu – k dispozici občanům EU. Komise je podpořila 50 % z celkových 125,34 mil. €. Zmíněnými službami jsou následující: [STORK](#), [PEPPOL](#), [SPOCS](#), [epSOS](#) a [e-CODEX](#). Otázkou zůstává, nakolik budou uvedené (obecně zcela neznámé) služby skutečně využívány, resp. jaká je jejich přidaná hodnota, a tedy efektivita vynaložených prostředků, nehledě na to, že ne ve všech případech budou k dispozici občanům všech členských států.

Komise proti antimikrobiální rezistenci

Komise 17. 11. 2011 [uveřejnila akční plán](#) proti antimikrobiální rezistenci obsahující 12 opatření na následujících 5 let. V EU údajně každý rok umírá přibližně 25 tis. pacientů na následky infekcí způsobených bakteriemi rezistentními vůči léčivům (antibiotikům, dezinfekčním a antiseptickým prostředkům ap.). Související náklady přesahují 1,5 mld. € ročně. Komise proto nezávazně vyzývá zainteresované, aby léčiva, vůči nimž vzniká rezistence, využívali jen v skutečně odůvodněných případech (což by se mělo týkat i veterinární medicíny). Zároveň by měl být podporován také vývoj nových generací léků. Nadto Komise počítá (primárně v oblasti veterinární medicíny) i s legislativními změnami.

Ovocné džusy už jen bez přidaného cukru

Coreper 18. 11. 2011 podpořil [návrh](#) směrnice, která má zvýšit kvalitu (značení) ovocných džusů prodávaných v EU: nadále by mělo být zakázáno do nich přidávat cukr. Formálně by se měla změnit [směrnice č. 2001/112](#). Legislativa by měla (1) rozlišovat mezi ovocnými džusy a ovocnými džusy z koncentrátu, (2) vyjasnit ustanovení týkající se povolených aromat, (3) zařadit rajčata na seznam plodů, z nichž je možné připravovat ovocné džusy (ač běžně se rajčata řadí mezi zeleninu), a (4) přispět k lepší informovanosti spotřebitelů jasnějším označením džusů připravených z více druhů ovoce. Poté, co nařízení přijme EP a Rada, by měly mít členské státy 8 měsíců na jeho zavedení. Produkty, které jej nebudou plnit, by mělo být možné doprodat během 18 měsíců (počínaje uplynutím zmíněné 8měsíční lhůty).

Komise žádá „globální přístup“ k migraci a mobilitě

EK 18. 11. 2011 zveřejnila [sdělení](#) s názvem „Globální přístup v oblasti migrace a mobility“. Jádrem je snaha posílit vztahy mezi EU a třetími státy za účelem posílení pozitivních a naopak potlačení negativních efektů migrace. Jako impulz k přehodnocení politiky v oblasti migrace na straně EU působily události tzv. arabského jara: nepokoje v zemích severních Afriky a Blízkého východu přivedly k vnějším hranicím Evropy desetitisíce uprchlíků a upozornily na to, že zejm. nárazníkové státy ležící při pobřeží Středozemního moře další nápor migrantů zvládají jen těžko. Situace vyústila až v přehodnocování fungování schengenského systému (více v příspěvku „Evropská rada jednala o budoucnosti Schengenu, migraci a ochraně vnějších hranic EU“, [Monitoring červen 2011](#), a v příspěvku „Komise navrhla změny a posílení pravidel schen-

genského prostoru“, [Monitoring září 2011](#)). V rámci nového strategického rámce mají být zemím v severní Africe, především Tunisku, Maroku a Egyptu, nabídnuta tzv. partnerství mobility. Mají sloužit k usnadnění legálního přistěhovalectví a humanitním, ale účinným způsobem čelit nelegální migraci. Za tímto účelem mají být mezi EU a příslušnými zeměmi na jedné straně uzavřeny dohody o usnadnění udělování víz, na druhé straně ale i dohody o readmisi, tedy o zpětném přebírání osob. V případě dalších zemí chce EK vytvořit společné agendy pro migraci a mobilitu. Vytvořena mají být zdrojová střediska pro migraci a mobilitu, která by měla (v případě legální migrace) poskytovat prostředky a podporu jak jednotlivcům, tak partnerským zemím. Legálním přistěhovalcům má pomáhat také přistěhovalcecký portál EU, který byl spuštěn též 18. 11. 2011, aby informoval ty, kteří uvažují o legálním přestěhování do EU, o praktických záležitostech týkajících se např. pracovního povolení, ochrany a práv pracovníků, povolení k pobytu za účelem studia ap. Ač tedy EK zmiňuje, že její „globální přístup“ k migraci a mobilitě bude mít za účel také efektivnější zvládnutí migrace, zajišťování větší geografické vyváženosti přistěhovalectví do EU či v dlouhodobé perspektivě zamezení některým negativním jevům, které jsou s masivní migrací spojeny, prozatím jsou prezentovány především takové konkrétní kroky, které mají legálním přistěhovalcům do EU situaci maximálně usnadňovat.

JURI schválil mandát pro jednání s Radou o patentech

Výbor JURI 22. 11. 2011 poměrem 16:3 [schválil](#) mandát pro jednání se zástupci Rady o tzv. evropském patentu, resp. o jednotném patentu, jazykovém režimu a jednotném patentovém soudu (více v příspěvku „JURI debatoval o evropském patentu“, [Monitoring říjen 2011](#)). Podle JURI, resp. zpravodajů Bernharda Rapkaye, Raffaella Baldassarry a Klaus-Heinera Lehneho, by se mělo o všech 3 položkách jednat dohromady a s ohledem na (finanční) zájmy malých a středních podniků. Meritem věci (tedy prvním čtením návrhů samotných) by se měl JURI zabývat patrně v prosinci 2011, plénum pak v únoru 2012.

TRAN pro závazné cíle v dopravě do roku 2020

Výbor TRAN 22. 11. 2011 prostřednictvím [zprávy](#) Mathieua Grosche poměrem 35:5 [ocenil](#) zelenou knihu Komise Doprava 2050 (více v příspěvku „Komise představila ambiciózní bílou knihu ‚Doprava 2050‘“, [Monitoring březen 2011](#)), navrhl však, aby byla doplněna o závazné cíle realizované do

roku 2020. Všechny následující cíle by měly vycházet z referenčního roku 2010, výjimkou by měl být jen obecný cíl snížení emisí skleníkových plynů z dopravy o 20 %, který by měl být vztažen k roku 1990. TRAN požaduje, aby byl do roku 2020 snížen počet smrtelných dopravních nehod o 50 %, emise CO₂ ze silniční dopravy o 20 %, veškeré emise z lodní dopravy o 30 %, emise CO₂ z letecké dopravy o 20 % (nakonec ne o 30 %, jak požadoval zpravodaj) a hluk a spotřeba energie železniční dopravy o 20 %. Zvýšit by se naopak měl (rovněž do roku 2020) počet bezpečných parkovišť na silnicích sítě TEN-T (o 40 %) a počet multimodálních platform propojujících lodní a železniční dopravu (o 20 %). Nadto by Komise měla do roku 2014 uveřejnit návrh na internalizaci externích nákladů souvisejících se znečištěním životního prostředí, hlukem a zácpami pro všechny druhy dopravy, a to tak, aby vznikl fond, z něž by byly členské státy EU povinny podporovat „udržitelnou“ dopravu. Také by se měla zvýšit podpora chodců a cyklistů: do roku 2013 by měla Komise předložit příslušné (legislativní) návrhy, aby se počet chodců, cyklistů a cestujících veřejnou dopravou zvýšil o 100 %. Měla by tomu údajně napomoci i „charta práv cestujících“, jež by měla vzniknout již v roce 2012. Plénum EP se bude ambiciózní zprávou Mathieua Grosche zabývat v prosinci 2011.

Rada a EP dosáhli dohody o biocidech

Rada a EP [dosáhli](#) 23. 11. 2011 předběžné dohody o regulaci biocidů v EU, tedy účinných látek, které působí na škodlivé organismy nebo proti nim. Na základě dohody by měl vzniknout seznam celou-nijně povolených biocidů spravovaný agenturou ECHA (výjimka by se měla uplatnit na případy, kdy neexistují adekvátní alternativy, norma by se také neměla vztahovat na oblast medicíny a zemědělství). ECHA by měla biocidy rovněž autorizovat. Nové nařízení by krom toho mělo ošetřit i situace, kdy byl biocid použit kvůli ochraně nějakého (i importovaného) výrobku (např. pohovek). V těchto případech by mělo být u výrobku výslovně uvedeno, že při jeho produkci bylo použito biocidu. Komise svůj [návrh](#) na revizi [směrnice č. 98/8](#) předložila v červnu 2009, plénum EP své první čtení završilo v září 2010, Rada v červnu 2011. V říjnu 2011 výbor ENVI předložil ke společnému postoji Rady 179 pozměňovacích návrhů (více v příspěvku „ENVI: Biocidy musí z EU (až na výjimky) pryč, Ve zkratce...“, [Monitoring říjen 2011](#)). Plénum EP by mělo kompromis potvrdit v lednu 2012, Rada bezprostředně poté. Nové (přímo použitelné) nařízení by se mělo začít uplatňovat od 1. 9. 2013.

Definici univerzální služby měnit netřeba

Komise 23. 11. 2011 uveřejnila [tiskovou zprávu](#), v níž se staví za zachování stávající definice tzv. univerzální služby v telekomunikacích. Ta by měla být dostupná ve stanovené kvalitě všem koncovým uživatelům na vymezeném území a za dostupnou cenu. Do daného konceptu by tedy podle Komise neměly spadat např. služby mobilních operátorů nebo vysokorychlostní připojení k internetu (včetně např. stanovení minimální rychlosti). Na druhou stranu by Komise chtěla věnovat větší pozornost (1) způsobu, jímž jsou členskými státy vybíráni operátoři, kteří univerzální službu na jejich území zajišťují, (2) výpočtu nákladů za poskytování univerzální služby či (3) zvýhodnění koncových uživatelů s postižením. V současnosti v EU platí [směrnice č. 2002/22](#), která podléhá každé 3 roky revizi. V ČR je implementována [zákonem č. 127/2005](#) o elektronických komunikacích ve znění pozdějších předpisů.

Komise chce zpřísnit vykazování emisí skleníkových plynů

Komise 23. 11. 2011 [předložila](#) návrh nařízení, jež by mělo zpřísnit monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů členskými státy v letech 2013–2020 (zpřísnění monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů podniky, na něž se vztahuje systém obchodování s emisními povolenkami, by se měl věnovat separátní návrh). Změn by mělo doznat [rozhodnutí č. 280/2004](#) navázané přímo (a jen) na Kjótský protokol. Nové nařízení by proto mělo pokrýt také emise z využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví (LULUCF) či z letecké a námořní dopravy. Krom toho by nová norma měla zavést „provozní pravidla“, která by zajistila kontrolu závazku, že členské státy vynaloží alespoň 50 % příjmů z aukcí emisních povolenek na opatření pro boj proti změně klimatu v EU a ve třetích zemích.

Rada přijala pozměňovací návrhy ke směrnici o minimálních standardech týkajících se způsobilosti pro udělení azylu

Rada 24. 11. 2011 [přijala](#) pozměňovací návrhy ke [směrnici](#) o minimálních standardech týkajících se způsobilosti pro udělení azylu a právního postavení státních příslušníků třetích zemí jakožto osob požívajících mezinárodní ochrany. Jedná se o jednu se součástí balíčku 5 návrhů, které mají být přijaty v souvislosti s vytvářením jednotného evropského azylového systému do konce roku 2012. K dalším součástem patří změny tzv. [nařízení](#) Dublin, změny [nařízení](#) týkající se systému Eurodac, návrh změny [směrnice](#) o podmínkách přijímání žadatelů o

azyl a změny [směrnice](#) o azylových řízeních (více v příspěvku „Komise předložila pozměněné návrhy směrnic týkajících se evropského azylového systému“, [Monitoring červen 2011](#)). Usnesení týkající se daného návrhu schválil EP již v říjnu 2011 (více v příspěvku „EP schválil část balíku týkajícího se evropského azylového systému“, [Monitoring říjen 2011](#)). Směrnice má stanovovat standardy pro identifikaci žadatelů o mezinárodní ochranu v rámci EU jakožto uprchlíků či jako osob s nárokem na subsidiární ochranu. To jsou státní příslušníci třetích zemí či osoby bez státního občanství, které sice nezískaly status uprchlíka, v případě návratu do země původu či do země, v níž pobývaly naposledy, by jim však hrozilo reálné a vážné nebezpečí, např. v podobě trestu smrti, mučení, případně by se mohly stát obětí násilí v rámci ozbrojeného konfliktu. Nová směrnice má především zajistit vyjasnění některých základních pojmů, jako je mezinárodní ochrana ap., což má pomoci členským státům mezi žadateli snáze identifikovat osoby, které by měly mít nárok na status uprchlíka či na ochranu. Vylepšena má být zejm. pozice osob s nárokem na subsidiární ochranu, pokud jde o možnosti prodloužení povolení k pobytu. Nová směrnice má také zajišťovat těmto osobám lepší přístup ke vzdělání, které by jim otevřelo také pracovní příležitosti, či k jiným cestám zvyšování profesní kvalifikace. Zlepšen má být jejich přístup k ubytování a k různým nástrojům zajišťujícím integraci. Zlepšeny mají být také standardy týkající se zvláště zranitelných osob, např. žen či příslušníků minorit bez doprovodu. Členské státy by měly transponovat směrnici do svých právních řádů během 2 let.

Komise vs. ČR: nová řízení za porušení legislativy EU

Komise 24. 11. 2011 zahájila proti ČR hned několik řízení za (údajně) porušení unijní legislativy. V [prvém případě](#) ČR (spolu s dalšími 15 členskými státy) Komisi neinformovala o implementaci tzv. telekomunikačního balíku (více [zde](#)). Měla tak učinit do 25. 5. 2011, potýká se ale s problematickým projednáváním příslušné novely telekomunikačního zákona (v současnosti se jí zabývá Senát Parlamentu ČR). [Druhé řízení](#) se týká [směrnice č. 2008/110](#) o bezpečnosti železnic cílící na zajištění interoperability na unijních železnicích. Ani zde ČR Komisi neinformovala, jak normu (do 24. 12. 2010) provedla. [Třetí případ](#) je obdobný jako oba předchozí: ČR spolu s dalšími 5 členskými státy neinformovala Komisi o implementaci [směrnice č. 2008/52](#) o medicaci v (přeshraničních) občanských a obchodních věcech. Měla ji provést do 21. 5. 2011. Konečně [čtvrté řízení](#) se týká nedostatečné implementace [směrnice č. 2009/28](#) o energii z obnovitelných zdrojů. ČR

spolu s Francií nezavedla (do 5. 12. 2010) „transparentní a jasné správní postupy, aby zajistila připojení energie z obnovitelných zdrojů k distribuční síti,“ a neprovedla „požadavky týkající se kritérií udržitelnosti biopaliv a biokapalin“. [Jedno řízení](#) Komise proti ČR ovšem také uzavřela: týkalo se nákupu 4 vojenských dopravních letadel CASA v roce 2009 za 132 mil. € bez vypsání celounijního výběrového řízení. Komise má o nákupu i nadále pochybnosti, ČR ale mezitím adekvátně změnila legislativu týkající se zadávání veřejných zakázek (implementovala [směrnici č. 2009/81](#)). ČR nákup bez výběrového řízení zdůvodňovala tím, že letouny měly být určeny pro vojenské mise, tedy na ochranu zájmů ČR, a veřejné výběrové řízení podle ní (resp. dle čl. 346 Smlouvy o fungování EU) proto nebylo nutné.

Poskytovatelé internetu nesmějí být nuceni omezovat nelegální stahování

Soudní dvůr EU 24. 11. 2011 v případě [C-70/10 rozhodl](#), že poskytovatelé připojení k internetu nesmějí být žádným způsobem nuceni omezovat nelegální stahování, protože to odporuje [směrnici č. 2000/31](#) (směrnice o elektronickém obchodu). Komise, stejně jako belgická společnost Scarlet Extended, jež byla v dané věci od roku 2004 ve sporu se kolektivním správcem SABAM, to přivítala. Soudní dvůr upřednostnil argumentaci směrnici č. 2003/31 (čl. 15) oproti argumentaci [směrnici č. 2001/29](#) a [č. 2004/48](#).

Komise: Seznam povolených zdravotních tvrzení bude brzy dokončen

Komise 28. 11. 2011 vydala [tiskovou zprávu](#), že spolu se zástupci členských států dokončuje debatu o seznamu povolených zdravotních tvrzení. Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) poslední z řady odborných posouzení vedoucích k povolení celkem 2 750 zdravotních tvrzení „podle čl. 13“ (z celkových cca 4 600), jimiž by měli mít výrobci potravin možnost označovat své produkty, dokončil v červenci 2011. Finální rozhodnutí ze strany Komise by mělo padnout do konce roku 2011 a mělo by se týkat přibližně 240 zdravotních tvrzení, která pokrývají cca 500 „konsolidovaných“ (dublujících se) požadavků ze strany výrobců. Týkají se mj. vlašských ořechů, bílkovin, vitamínů, minerálů, vlákniny, omega 3 mastných kyselin ap. Všechna zdravotní tvrzení typu „žvýkačka bez cukru napomáhá neutralizovat kyseliny ze zubního plaku“ by měla být vědecky podložena a neměla by mást spotřebitele. Konečně, po takřka 2 letech odkladu, by tak mělo dojít k naplnění požadavků [nařízení č. 1924/2006](#) (odtud i zmíněný čl. 13 „zdravotní tvrže-

ní jiná než tvrzení odkazující na snížení rizika onemocnění“). Dosud jej fakticky nebylo možné plně implementovat (resp. využívat jeho ustanovení).

EP bude mít 18 nových členů

V Belgii byl [dokončen](#) proces ratifikace dodatkového protokolu, který umožňuje kooptaci 18 nových členů EP, aby jeho složení odpovídalo počtu stanovenému Lisabonskou smlouvou. Současný problém vznikl na základě toho, že Lisabonská smlouva vstoupila v platnost až po volbách do EP, které se uskutečnily v červnu 2009. EP byl tedy zvolen na základě tehdy platné Smlouvy z Nice, která pro EU rozšířenou na 27 členských států předepisovala počet 736 poslanců. Lisabonská smlouva na rozdíl od ní počítala s počtem 751 europoslanců (včetně předsedy) a s poněkud jinou distribucí křesel na jednotlivé státy. Dle Lisabonské smlouvy může na jeden stát připadnout maximálně 96 europoslanců, což se týká největšího Německa. Podle Smlouvy z Nice však Německo disponovalo 99 europoslanci. Proto byla provedena ještě dodatečná přechodná změna týkající se počtu poslanců, podle níž má dojít přechodně (do konce funkčního období tohoto EP) k navýšení počtu europoslanců nikoli na 751, ale na 754. Na zasedání Evropské rady v červnu 2009 bylo [potvrzeno](#) rozhodnutí týkající se 18 dodatečných europoslanců a distribuce těchto křesel mezi členskými státy. Počítalo se s tím, že přechodná změna vstoupí v platnost již během roku 2010, jako spornou se ale ukázala především otázka metody, s jejíž pomocí mají být noví poslanci do EP včlenění. Má se tak stát v souladu s právními řády členských států a pod podmínkou, že budou zvoleni přímou volbou na základě všeobecného volebního práva. Členské

státy si tak mohou zvolit, zda kvůli (ve většině případech) 1–2 novým europoslancům vyhlásí mimořádné volby do EP, zda vezmou v potaz výsledky voleb do EP z června 2009, anebo zda vyšlou do EP zástupce zvolené v parlamentních volbách (tito by ovšem samozřejmě nemohli kumulovat funkci europoslance s funkcí poslance národního parlamentu). Kvůli změně [protokolu č. 36](#) Lisabonské smlouvy, který se týká přechodných opatření, musela být pochopitelně svolána také mezivládní konference na [žádost](#) jednoho ze členských států, konkrétně Španělska, které má na změně „vydělat“ nejvíce a získat dokonce 4 dodatečné europoslance. IGC se odbyla velmi rychle v roce 2010 na úrovni Coreper II. ER navíc musela v souladu s Lisabonskou smlouvou [rozhodnout](#) (po souhlasu EP), že ještě před IGC nemusí být svolán konvent. Nyní tedy čeká EP ještě poslední krok: dotčených 12 členských států, jichž se změna týká, musí vybrat na základě jedné ze 3 povolených metod své nové zástupce a představit je EP.

EP schválil rozšíření EU o Chorvatsko

Plénium EP [schválilo](#) poměrem 564:38:32 návrh na přistoupení Chorvatska k EU. Přístupová smlouva bude podepsána na summitu Evropské rady ve dnech 8.–9. 12. 2011 a poté bude ratifikována všemi 27 členskými státy. Země by měla do EU vstoupit 1. 7. 2013. Dále plénium EP přijalo poměrem 550:34:41 nezávaznou zprávu, která reagovala na ukončení přístupových rozhovorů. Vyzývá Chorvaty, aby se k členství v EU vyjádřili v referendu a hlasovali pro přístupovou smlouvu. Chorvatsko vyšle do EP své pozorovatele. Poslanci také avizovali, že budou provádět předvstupní monitoring a podporovat zemi, aby pokračovala v započatých reformách.

PŘEHLED KLÍČOVÝCH HLASOVÁNÍ PLÉNA EP

Plénium EP ve dnech 14.–17. 11. 2011

Projednávaný návrh	Výsledek hlasování					
	Pro		Proti		Zdrželi se	
	Celkem	ODS	Celkem	ODS	Celkem	ODS
Zpráva Pascala Canfina týkající se krátkého prodeje a některých aspektů swapů úvěrového selhání (A7-0055/2011)	507	-	25		109	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil
Zpráva Jana Březiny týkající se rámcového programu Evropského společenství pro atomovou energii pro výzkum a odbornou přípravu v oblasti jaderné energie (přímé akce) (A7-0340/2011)	502	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	119	-	22	-
Zpráva Jana Březiny týkající se účasti podniků, výzkumných středisek a vysokých škol na nepřímých akcích v rámci rámcového programu Evropského společenství pro atomovou energii (A7-0345/2011)	510	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	115	-	18	-
Zpráva Emmy McClarkin týkající se provádění směrnice o odborných kvalifikacích (A7-0373/2011)	463	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	163	-	17	-
Zpráva Petera Simona týkající se pravidel státní podpory pro služby obecného hospodářského zájmu (A7-0371/2011)	488	-	134	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	17	-
Zpráva Debory Serracchiani týkající se Jednotného evropského železničního prostoru (A7-0367/2011)	526	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	80	-	36	-

Zpráva Jana Březiny týkající se Rámcového programu Evropského společenství pro atomovou energii pro výzkum a odbornou přípravu v oblasti jaderné energie (A7-0360/2011)	444	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	120	-	29	-
Zpráva Krzysztofa Liseka týkající se jednání o dohodě o přidružení Gruzie k EU (A7-0374/2011)	527	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	23	-	34	-
Zpráva Mikaela Gustafssona týkající se začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do činnosti Evropského parlamentu (A7-0351/2011)	378	Cabrnoch, Češková, Kožušník, Tošenovský, Zahradil	154	Fajmon	40	Strejček
Zpráva Isabella Lövin boj proti nelegálnímu rybolovu na celosvětové úrovni (A7-0362/2011)	491	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	7	-	21	-

Plénium EP ve dnech 30. 11.–1. 12. 2011

Projednávaný návrh	Výsledek hlasování					
	Pro		Proti		Zdrželi se	
	Celkem	ODS	Celkem	ODS	Celkem	ODS
Zpráva Reimera Bögeho týkající se uvolnění prostředků z nástroje pružnosti (A7-0353/2011)	524	-	59	Cabrnoch, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	10	Češková
Zpráva Francesca Balzaniho a José Manuela Fernandese týkající se společného návrhu v rámci rozpočtového procesu pro rok 2012 (A7-0414/2011)	453	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	124	-	26	-
Zpráva Helmuta Scholze týkající se zřízení finančního nástroje pro spolupráci s průmyslovými zeměmi (A7-0401/2011)	590	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	26	-	16	-
Zpráva Kingy Gál a Barbary Lochbihler týkající se nástroje pro financování podpory demokracie a lidských práv ve světě (A7-0404/2011)	579	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	34	Strejček	24	-
Zpráva Gaye Mitchella týkající se finančního nástroje pro rozvojovou spolupráci (A7-0402/2011)	590	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	22	-	20	Strejček

Zpráva Briana Simpsona týkající se statistického vykazování silniční přepravy zboží (A7-0212/2011)	607	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	15	-	9	-
Zpráva Hannese Swobody týkající se Přístupové smlouvy: Smlouva o přistoupení Chorvatské republiky (A7-0390/2011)	564	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	38	-	32	-
Zpráva Hannese Swobody týkající se Žádosti Chorvatska o členství v Evropské unii (A7-0389/2011)	550	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	34	-	41	-
Zpráva Pervenche Berès týkající Evropského semestru pro koordinaci hospodářské politiky (A7-0384/2011)	501	-	106	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	11	-

Poznámky

1. Přehled obsahuje pouze ta hlasování, při nichž poslanci hlasovali na vyžádání po jménech.
2. Označení projednávaných návrhů vychází z pojmenování příslušných položek samotným EP. Možné inkonzistence v tomto směru je proto třeba přičíst na vrub této skutečnosti.

KALENDÁŘ NA PROSINEC 2011

Pondělí	Úterý	Středa	Čtvrtek	Pátek
			1	2
			Rada FAC EPSCO	Rada EPSCO
			EP Plénium	
5	6	7	8	9
Rada GAC COMPETITIVENESS	Rada COMPETITIVENESS	Rada COREPER I	Rada Evropská rada	Rada Evropská rada
EP BUDG, DROI, DEVE, ECON, EMPL, IMCO, LIBE, SEDE			EP AFET, DEVE, CONT, INTA, LIBE	
12	13	14	15	16
Rada TTE	Rada JHA TTE	Rada JHA COREPER I	Rada AGRICULTURE AND FISHERIES COREPER II	Rada AGRICULTURE AND FISHERIES
EP Plénium DROI, DEVE	EP Plénium	EP Plénium	EP Plénium	
19	20	21	22	23
Rada ENVIRONMENT	Rada COREPER II	Rada COREPER I		
EP AGRI, CONT, ECON, ENVI, FEMM, JURI, ITRE, PECH, REGI, TRAN	EP AFET, AFCE, AGRI, CULT, ECON, ENVI, FEMM, IMCO, INTA, ITRE, JURI, PECH, PETI, REGI, TRAN	EP CULT		

SEZNAM ZKRATEK

ACCA	Association of Chartered Certified Accountants (Asociace certifikovaných účetních)
AFCO	Constitutional Affairs Committee (Výbor EP pro ústavní záležitosti)
AFET	Foreign Affairs Committee (Výbor EP pro zahraniční věci)
AGRI	Agriculture and Rural Development Committee (Výbor EP pro zemědělství a rozvoj venkova)
AGRICULTURE AND FISHERIES	Agriculture and Fisheries Council (Rada pro zemědělství a rybolov)
AGS	Annual Growth Survey (roční analýza růstu)
AIMA	Alternative Investment Management Association (Asociace manažerů alternativního investování)
ALDE	Group of the Alliance of Liberals and Democrats for Europe (Skupina Aliance liberálů a demokratů pro Evropu)
APEC	Asia-Pacific Economic Cooperation (Asijsko-pacifické hospodářské společenství)
BEUC	Bureau Européen des Unions de Consommateurs (Evropský výbor spotřebitelských svazů)
BUDG	Budget Committee (Výbor EP pro rozpočet)
CCCTB	Common Consolidated Corporate Tax Base (společný konsolidovaný základ daně z příjmů právnických osob)
CEF	Connecting Europe Facility (Nástroj pro propojení Evropy)
CER	Community of European Railway and Infrastructure Companies (Společenství evropských železničních společností)
CO ₂	oxid uhličitý
CONT	Budgetary Control Committee (Výbor EP pro rozpočtovou kontrolu)
Coreper	Comité des Représentants Permanents (Výbor stálých zástupců)
CRA	Credit Rating Agency (ratingová agentura)
CULT	Culture and Education Committee (Výbor EP pro kulturu a vzdělávání)
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
DEVE	Development Committee (Výbor EP pro rozvoj)
DPH	daň z přidané hodnoty
DROI	Human Rights Subcommittee (Podvýbor EP pro lidská práva)
EBA	European Banking Authority (Evropský úřad pro bankovníctví)
EC	European Community (Evropské společenství)
ECA	European Court of Auditors (Evropský účetní dvůr)
ECB	European Central Bank (Evropská centrální banka)
ECOFIN	Economic and Financial Affairs Council (Rada pro hospodářské a finanční záležitosti)
ECON	Economic and Monetary Affairs Committee (Výbor EP pro hospodářství a měnu)
EFSA	European Food Safety Authority (Evropský úřad pro bezpečnost potravin)
EFSF	European Financial Stability Facility (Evropský nástroj finanční stability)
EFSM	European Financial Stabilization Mechanism (Evropský mechanismus finanční stabilizace)
EGBA	European Gaming and Betting Association (Evropská asociace her a sázek)
EHS	Evropské hospodářské společenství
ECHA	European Chemicals Agency (Evropská agentura pro chemické látky)
EK	Evropská komise
EMCS	Excise Movement and Control System (systém pro pohyb a sledování výrobků podléhajících spotřební dani)
EMFF	European Maritime and Fisheries Fund (Evropský fond pro námořnictví a rybolov)
EMPL	Employment and Social Affairs Committee (Výbor EP pro zaměstnanost a sociální věci)
ENVI	Environment, Public Health and Food Safety Committee (Výbor EP pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin)
EP	Evropský parlament

EPP	European Peoples Party (Evropská strana lidová)
ER	Evropská rada
ERDF	European Regional Development Fund (Evropský fond regionálního rozvoje)
ES	Evropské společenství
ESF	European Social Fund (Evropský sociální fond)
ESMA	European Securities and Markets Authority (Evropský orgán pro cenné papíry a trhy)
ESÚS	Evropská seskupení pro územní spolupráci
ETF	European Transport Workers' Federation (Evropská federace pracovníků v dopravě)
EU	Evropská unie
FAC	Foreign Affairs Council (Rada pro zahraniční věci)
FICOD	Financial Conglomerates Directive (směrnice o finančních konglomerátech)
FRONTEX	Frontières extérieures (Evropská agentura pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států Evropské unie)
G20	skupina ministrů financí a guvernérů centrálních bank Argentiny, Austrálie, Brazílie, Kanady, Číny, Francie, Německa, Indie, Indonésie, Itálie, Japonska, Mexika, Ruska, Saudské Arábie, Jižní Afriky, Jižní Koreje, Turecka, Velké Británie, Spojených států amerických a EU)
GAC	General Affairs Council (Rada pro všeobecné záležitosti)
GM	genetically modified (geneticky modifikovaný)
HDP	hrubý domácí produkt
HND	hrubý národní důchod
IAEA	International Atomic Energy Agency (Mezinárodní agentura pro atomovou energii)
IEA	International Energy Agency (Mezinárodní energetická agentura)
IGC	Intergovernmental Conference (mezivládní konference)
IMCO	Internal Market and Consumer Protection Committee (Výbor EP pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů)
IMI	Internal market information system (systém pro výměnu informací o vnitřním trhu)
INTA	International Trade Committee (Výbor EP pro mezinárodní obchod)
ITER	International Thermonuclear Experimental Reactor (Mezinárodní termonukleární experimentální reaktor)
ITRE	Industry, Research and Energy Committee (Výbor EP pro průmysl, výzkum a energetiku)
JAR	Jihoafrická republika
JHA	Justice and Home Affairs Council (Rada pro spravedlnost a vnitřní věci)
JURI	Legal Affairs Committee (Výbor EP pro právní záležitosti)
LIBE	Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs (Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci)
LULUCF	Land Use, Land-Use Change and Forestry (využívání půdy, změny ve využívání půdy a lesnictví)
MMF	Mezinárodní měnový fond
NDR	Německá demokratická republika
OSN	Organizace spojených národů
OZE	obnovitelné zdroje energie
PECH	Fisheries Committee (Výbor EP pro rybolov)
PETI	Petition Committee (Výbor EP pro petice)
REGI	Regional Development Committee (Výbor EP pro regionální rozvoj)
SAPS	Single Area Payment Scheme (systém jednotné platby na plochu)
SEDE	Security and Defence Subcommittee (Podvýbor EP pro bezpečnost a obranu)
SPS	Single Payment Scheme (systém jednotné platby)
SURE	Policy Challenges Committee (Výbor EP pro politické výzvy)
SZBP	společná zahraniční a bezpečnostní politika
SZP	společná zemědělská politika
TEN-T	Trans-European Transport Network (transevropská dopravní síť)
TRAN	Transport and Tourism Committee (Výbor EP pro dopravu a cestovní ruch)
UCITS	Undertakings for Collective Investments in Transferable Securities (subjekty kolektivního investování do převoditelných cenných papírů)
UEAMPE	European Association of Craft, Small and Medium-Sized Enterprises (Evropská asociace živnostníků a malých a středních podniků)
USA	United States of America (Spojené státy americké)

SLOVNÍČEK

acquis Společenství

Společná práva a závazky všech členských států v rámci EU. Acquis sestává mj. z obsahu, principů a politických cílů smluv, legislativy přijaté při jejich aplikaci, z deklarací a rezolucí EU nebo mezinárodních smluv, jež EU uzavřela (popř. smluv uzavřených mezi členskými státy EU v oblasti jejich aktivit).

Amsterodamská smlouva

Revize primárního práva, která mění do té doby platná znění Smlouvy o ES a Smlouvy o EU. Byla podepsána 2. 10. 1997 a v platnost vstoupila 1. 5. 1999 (viz také „primární právo“).

balík

Soubor legislativních návrhů uveřejněných v jeden okamžik. Není nezbytně nutné, aby spolu jednotlivé návrhy meritorně souvisely.

Coreper

Výbor stálých zástupců členských států EU v Bruselu (akronym francouzského Comité des Représentants Permanents). Jeho úkolem je asistence členským státům – projednávání a příprava návrhů, o nichž poté rozhoduje Rada, a udržování kontaktu s ostatními institucemi EU, zejm. s Komisí. Existuje ve dvou podobách. Coreper II je složen z vyslanců stálých misí, věnuje se především politicky a ekonomicky nejdůležitějším otázkám (společná zahraniční a bezpečnostní politika, institucionální otázky, rozpočet, příprava materiálů pro zasedání Evropské rady). Coreper I je složen z nižších diplomatických úředníků a zabývá se ostatními body agendy (viz také „Komise“ a „Rada“).

deriváty

Komplexní finanční instrumenty, jejichž hodnota je odvozena od hodnoty tzv. bazického instrumentu (cenný papír, komodita ap.). Mají termínovaný charakter (dochází ke zpoždění mezi sjednáním obchodu a jeho plněním) a jsou využívány např. k zajištění před budoucím růstem či poklesem ceny bazického instrumentu (viz také „swapy úvěrového selhání“).

dohodovací výbor

Výbor zástupců Evropského parlamentu a Rady připravující (za mediace Komise) podklady pro třetí (poslední) čtení spolurozhodovací procedury, jež pak musejí obě instituce (dospěje-li dohodovací výbor k dohodě) přijmout, má-li navrhovaná legislativa vstoupit v platnost. Dohodovací výbor má omezený mandát 6 týdnů, prodloužit jej lze maximálně o 14 dní (viz také „Evropský parlament“, „Komise“, „Rada“ a „spolurozhodování“).

Energetická charta

Dokument nazvaný „Evropská energetická charta“ byl podepsán a vyhlášen 17. 12. 1991 v Haagu na konferenci 50 evropských zemí a nově samostatných států na území bývalého Sovětského svazu. Určuje rámcová východiska pro evropskou spolupráci v oblasti energetiky (zajištění zásobování energiemi, vybudování celoevropského energetického trhu šetrného k životnímu prostředí). Rusko nepodepsalo tranzitní protokol k tomuto dokumentu a neratifikovalo Smlouvu k Energetické chartě. Naopak v roce 2009 dekretem premiéra její provizorní uplatňování vypovědělo a navrhlo její nahrazení novým dokumentem věnovaným globální energetické bezpečnosti.

EU-15

Těž „starší členské státy“. Označení pro původní státy EU před jejím východním rozšířením v roce 2004.

evropská politika sousedství

Těž evropská sousedská politika. Program prohlubování vztahů mezi EU a třetími státy ležícími v jejím sousedství oficiálně představený v květnu 2004. Zahrnuje státy, jež byly v rámci tzv. Barcelonského procesu součástí

partnerství mezi EU a státy Středomoří, tj. státy severní Afriky (Alžírsko, Egypt, Maroko, Tunisko a nově také Libye) a Blízkého východu (Izrael, Jordánsko, Libanon, Palestina a Sýrie), a státy postsovětského prostoru (Arménie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Gruzie, Moldavsko a Ukrajina).

Evropský parlament

Dříve též Společné (parlamentní) shromáždění. Od roku 1979 jediný přímo legitimovaný (volený) orgán EU, jenž by měl reprezentovat „evropské občany“. Podílí se na přijímání legislativy EU, funkcionálně se člení na výbory, politicky na frakce. Minimálně jednou měsíčně (s výjimkou srpna) zasedá v plénu (viz také „Komise“ a „Rada“).

frakce

Seskupení politických stran na základě ideové spřízněnosti či dlouhodobé nadnárodní spolupráce. Působí v Evropském parlamentu (viz také „Evropský parlament“).

Frontex

Akronym francouzského „frontières extérieures“ (vnější hranice) používaný k označení Evropské agentury pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států EU. Agentura byla zřízena na základě nařízení Rady z roku 2004, její sídlo je ve Varšavě. Hlavním úkolem je koordinace akcí členských států při provádění opatření EU za účelem kontroly vnějších hranic. Má napomáhat členským státům při odborné přípravě pohraniční stráže, provádí analýzu rizik, zabývá se výzkumem a má poskytovat technickou pomoc.

hedgeové/zajišťovací fondy

Fondy, které se proti nepříznivému vývoji na kapitálových (akciových) trzích zajišťují tím, že nákup cenného papíru vyrovnávají současným prodejem jiného aktiva. Hedgeové fondy jsou považovány za rizikové, vyžadují relativně vysokou vstupní investici a zpravidla nejsou regulovány (viz také „soukromé kapitálové fondy“).

implementace

Proces přijímání norem, jež na úrovni členských států provádějí směrnice přijaté na úrovni EU (viz také „směrnice“).

intergroup

Těž meziskupina. Neoficiální seskupení poslanců Evropského parlamentu složené z členů různých výborů s cílem umožnit neformální výměnu názorů na konkrétní otázky napříč politickými frakcemi a podporovat kontakty mezi poslanci a občanskou společností. Intergroup nesmí vyvíjet činnost, která by mohla vést k záměně s oficiálními činnostmi Evropského parlamentu (viz také „Evropský parlament“).

Kjótský protokol

Protokol k Rámcové úmluvě Organizace spojených národů o klimatických změnách dojednaný v japonském Kjótu v prosinci 1997. Průmyslové země se v něm zavázaly prostřednictvím stanovení kvantitativních redukčních emisních cílů ke snížení emisí skleníkových plynů.

kohezní politika

Politika snižování rozdílů mezi regiony, snižování zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů a posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti za účelem harmonického vývoje EU.

KOM dokument

Návrh právní normy nebo jiné sdělení či zpráva Komise Radě a/nebo jiné instituci EU (viz také „Komise“ a „Rada“).

Komise

Evropská komise, dříve též Vysoký úřad. Reprezentant nadnárodního principu vládnutí v EU, v naprosté většině případů iniciátor legislativy EU. Funkcionálně se člení na generální ředitelství (tzv. DGs), zasedá alespoň jedenkrát týdně (viz také „Evropský parlament“ a „Rada“).

komitologie

Souborné označení pro výbory, jimiž si Rada udržuje kontrolu nad Komisí, ve věci pravomocí, které na ni delegovala (viz také „Komise“ a „Rada“).

komunitarizace

Proces odstraňování prvků mezivládní spolupráce ve prospěch prvků nadnárodních. V legislativním procesu se týká např. rozšiřování legislativního monopolu Komise, spolurozhodovací procedury či odstraňování jednomyslného hlasování v Radě (viz také „Komise“, „Rada“ a „spolurozhodování“).

konzultace

Těž konzultační procedura. Druhá nejčastější legislativní procedura v EU, při níž je Rada nad Evropským parlamentem zvýhodněna (jeho názor nemusí brát v úvahu) (viz také „Evropský parlament“, „Rada“ a „spolurozhodování“).

krátký prodej

Spekulace na pokles ceny cenného papíru či komodity. Investor si předmět spekulace za úplatu zapůjčí a obratem prodá třetí straně. V době, kdy má předmět spekulace vrátit, jej na trhu znovu nakoupí a vrátí. Rozdíl cen v době prodeje třetí straně a v době zpětného nákupu je základem investora zisku (nebo ztráty). Spekulace na růst ceny se nazývá dlouhý prodej.

kvalifikovaná většina

Pojem známý především z hlasování v Radě. Pro přijetí konkrétního opatření je nezbytné získat nadpoloviční většinu členů (Rady nebo jiného orgánu) a přibližně 70 % vážených hlasů (přibližně proto, že např. při rozšiřování EU o nové členské státy dochází k jejich „převažování“). Nově se prosazujícím a prozatím „doplňkovým“ kritériem je populace, resp. to, zda kvalifikovaná většina popsaných parametrů reprezentuje také určité procento populace EU (Smlouva z Nice uvádí 62 %) (viz také „Rada“).

nařízení

Výsledek legislativního procesu v EU. Právní norma, jež je přímo účinná, a tudíž ze strany členských států nevyžaduje (resp. zpravidla z definice ani nepovoluje) žádnou další intervenci (viz také „směrnice“).

Pakt stability a růstu

Dokument mající zajistit, že členské státy budou dodržovat rozpočtovou disciplínu i po zavedení jednotné měny euro. Sestává z rezoluce Evropské rady přijaté v červnu 1997 a dvou nařízeních z července 1997. V červnu 2005 byla pravidla Paktu rozvolněna.

posílená spolupráce

Nástroj EU zakotvený v čl. 326–334 Smlouvy o fungování EU. Od přijetí Amsterodamské smlouvy umožňuje, aby se některé členské státy EU (minimálně však třetina z nich, v současnosti 9) mohly v určité oblasti integrovat nad rámec integrace dosažené EU jako celkem. Posílená spolupráce musí být otevřená všem členským státům, nesmí narušovat vnitřní trh EU, hospodářskou, sociální a územní soudržnost ap. Rada o jejím zahájení zpravidla rozhoduje kvalifikovanou většinou, souhlasit musí i Evropský parlament (viz také „Amsterodamská smlouva“, „Evropský parlament“, „kvalifikovaná většina“, „Rada“, „Smlouva o fungování EU“).

primární právo

Suma zřizovacích smluv tří společenství a smluv, které je mění a doplňují (včetně doprovodných protokolů a prohlášení). Součástí primárního práva jsou i přístupové smlouvy všech členských států. Určujícím znakem primárního práva je způsob jeho křeace: na základě svolání mezivládní konference, s platnou zásadou jednomyslnosti členských států a následnou ratifikací ve všech členských státech. „Protipólem“ primárního práva je právo sekundární, které vzniká na základě normotvorby příslušných orgánů Společenství (EU) a musí být s primárním právem v souladu.

princip subsidiarity

Princip mající zajistit, že opatření jsou přijímána co nejbližší občanům (na nejnižším stupni správy, jenž umožňuje jejich realizaci nebo výkon). Do primárního práva byl včleněn Smlouvou o Evropské unii.

Rada

Rada EU nebo také Rada ministrů. Reprezentant mezivládního („národního“) principu vládnutí v EU. Podílí se na přijímání legislativy EU, funkcionálně je tvořena Evropskou radou (summitem), devíti resortními radami a Coreperem). Zasedá podle potřeby, summity se konají minimálně čtyřikrát ročně (viz také „Coreper“, „Evropský parlament“ a „Komise“).

ratingová agentura

Organizace zaměřující se na vyhodnocování platební schopnosti tržních subjektů nebo států, u nichž označuje ocenění kredibility („úvěruschopnosti“) na zahraničních trzích. Mezi nejznámější ratingové agentury patří Standard & Poor's, Moody's a Fitch-IBCA. Hodnocení se promítá v tzv. ratingu, jenž je na škále nejlepší-nejhorší označován začátečními písmeny abecedy: AAA/D (Standard & Poor's) nebo Aaa/C (Moody's).

rozhodnutí

Výsledek legislativního procesu v EU. Právní norma, jež je přímo účinná, a tudíž ze strany členských států nevyžaduje žádnou další intervenci. V porovnání s nařízením se však týká jednotlivého případu a je závazné pro toho, komu je určeno (viz také „nařízení“ a „směrnice“).

Schengenské dohody

Souhrnné označení pro dva smluvní dokumenty: Schengenskou dohodu o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích z roku 1985 a Schengenskou prováděcí úmluvu z roku 1990.

směrnice

Výsledek legislativního procesu v EU. Specifická právní norma, jež je v zásadě závazná pouze z hlediska výsledku. Zpravidla vyžaduje prováděcí normu (zákon, vyhlášku), jíž jsou povinny přijmout všechny členské státy (viz také „nařízení“).

Smlouva o fungování EU

Těž Smlouva o Evropském společenství revidovaná Lisabonskou smlouvou. Druhá ze dvou hlavních částí Lisabonské smlouvy.

soukromé kapitálové fondy

Těž fondy private equity. Fondy využívající kapitál k založení, rozvoji nebo odkupu firem s rychlým růstovým potenciálem. Působí zpravidla mimo veřejné akciové trhy (viz také „hedgeové/zajišťovací fondy“).

společný postoj

Výsledek prvního čtení spolurozhodovací procedury v Radě (viz také „Rada“ a „spolurozhodování“).

spolurozhodování

Těž spolurozhodovací procedura. Nejčastější legislativní procedura v EU, na níž se rovným dílem podílí Evropský parlament i Rada (viz také „Evropský parlament“, „konzultace“, „Rada“).

swapy úvěrového selhání

Derivát, který slouží k přenosu úvěrového rizika mezi dvěma protistranami. Kupující se chce zajistit proti riziku úvěrového selhání tzv. bazického instrumentu (dluhopis ap.). Ztrátu v případě selhání hradí prodávající, který si za tuto ochranu nechává platit. Na rozdíl od pojištění nejsou swapy úvěrového selhání zpravidla regulovány (viz také „deriváty“).

systém obchodování s emisními povolenkami

Administrativní přístup k omezení emisí škodlivých a/nebo skleníkových plynů. Je založen na „zastropování“ emisí jednotlivých účastníků systému (zejm. podniků). Ty, které svou kvótu nevyčerpají (tj. vypustí menší objem emisí), mohou své „povolenky“ prodat těm, které ji naopak přečerpají.

unbundling

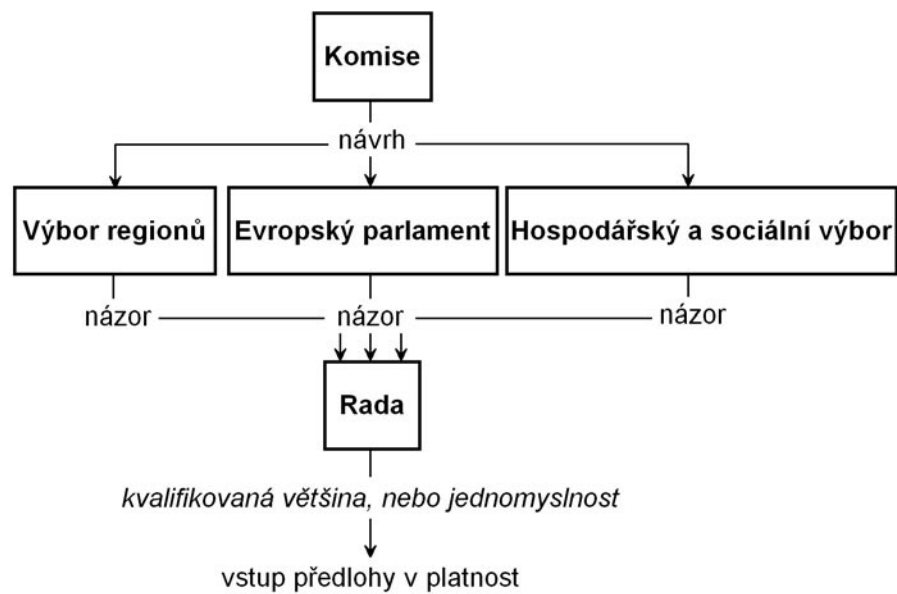
Termín, jež lze přeložit jako „rozdělení“. V souvislosti s liberalizací energetických trhů je často používán pojem „vlastnický unbundling“ či „právní unbundling“, jež označuje právní oddělení produkce od distribuce a obchodu s energetickými zdroji.

zelená kniha

Nelegislativní dokument Komise, jež má podpořit či nastartovat debatu o určitém tématu. Po jejím uveřejnění zpravidla následuje publikace „bílé knihy“ či sdělení Komise. Ty již předkládají konkrétnější řešení a mohou vyústit v příslušný legislativní návrh (viz také „Komise“).

SCHÉMATA ROZHODOVACÍCH PROCEDUR

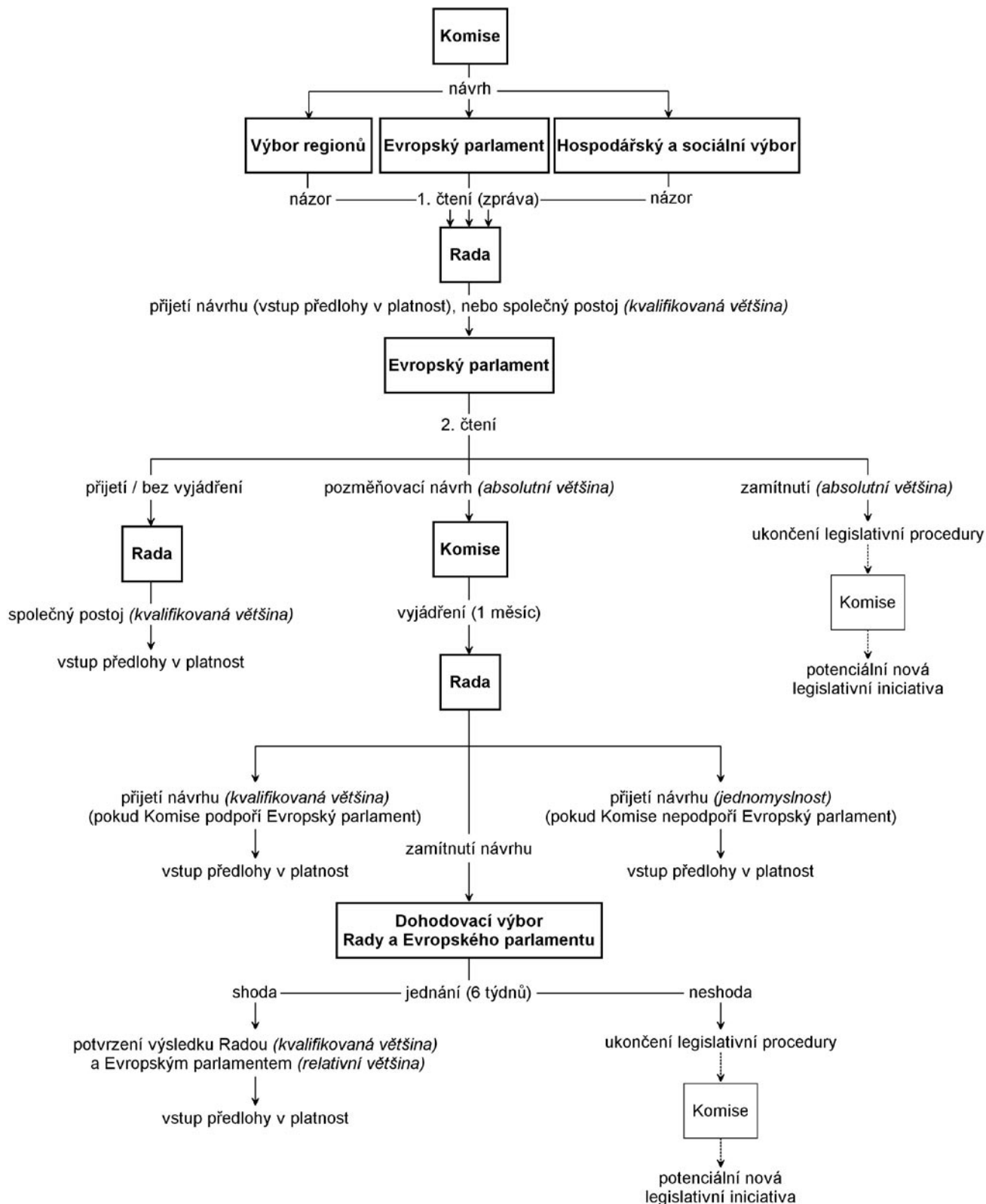
Schéma konzultační procedury

Poznámky

1. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
2. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky není stanovena.
3. Uvedené schéma je jen orientační.

Schéma spolurozhodovací procedury

Poznámky

1. V případě nesplnění požadovaných podmínek legislativního procesu (a v případě neexistence alternativního postupu) projednávání návrhu končí.
2. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
3. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky činí tři měsíce (není-li uvedeno jinak). Po dohodě Rady a Evropského parlamentu ji lze prodloužit o třetinu.
4. Procedura se vyznačuje intenzivní komunikací mezi jednotlivými zainteresovanými aktéry. Uvedené schéma je jen orientační.